

DENİZLİ İLİ YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİSİ (2017-2023)

Denizli

2018

İÇİNDEKİLER

1.	ANA METİN.....	2
1.1.	Mevcut Durum.....	2
1.2.	Sorun Alanları.....	9
1.2.1.	Halihazırda Yaşanılan Sorunlar.....	10
1.2.1.1.	Açıklamalar.....	10
1.2.1.2.	Tablo.....	14
1.2.2.	Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler).....	14
1.2.2.1.	Açıklamalar.....	14
1.2.2.2.	Tablo.....	15
1.3.	Hedefler.....	16
1.3.1.	Açıklamalar.....	16
1.3.2.	Tablo.....	20
2.	2018 EYLEM PLANI.....	22
2.1.	Açıklamalar.....	22
2.2.	Tablo.....	31
2.2.1.	Geçmiş Yıl (2017) Eylem Planı Gerçekleşmeleri Tablosu.....	31
2.2.2.	Plan Yılı (2018) Eylemleri Tablosu.....	46

DENİZLİ İLİ YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİSİ

1. ANA METİN

1.1. MEVCUT DURUM

Teşvik sistemine de dayanak teşkil eden, Kalkınma Bakanlığının “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)-2011”e göre, Denizli 0,9122 gelişmişlik endeks değeri ile **10. sırada** yer almaktadır. Bu endekse göre, Denizli “İkinci Kademe Gelişmiş İller” arasındadır. SEGE-2011’e göre, Denizli’nin bir diğer özelliği de “**yüksek imalat kapasitesi ve yüksek sanayi istihdamı**”dır. Denizli, İş Bankası’nın 2015 yılında gerçekleştirdiği "2013 verileriyle Türkiye’de İllerin Gelişmişlik Düzeyi Araştırması"na göre ise; İllerin Gelişmişlik Endeksi'nde **12. sırada** yer almaktadır. Denizli ayrıca Türkiye’nin en fazla ihracat yapan 9. ilidir.

Tablo 1. Seçilmiş Göstergeler ile Denizli

Parametre	Değer
Yüzölçümü	11.868 km ²
İl Nüfusu (TÜİK, 2017)	1.018.735 kişi
Nüfus Yoğunluğu – km² başına (Türkiye Ortalaması 105kişi) (TÜİK, 2017)	87 kişi
Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Kalkınma Bakanlığı, 2011)	10. sırada
Türkiye’de En Fazla İhracat Yapan İller Sıralaması (TİM, 2017)	9. sırada
Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (TR 32) (TÜİK, 2011)	14.534 TL
İlk 1000’de Yer Alan Firma Sayısı (İstanbul Sanayi Odası, 2016)	24 adet
Yabancı Sermayeli Şirket Sayısı (TOBB, 2017)	14 adet
Organize Sanayi Bölgesi (Faal)	3 adet
Serbest Bölge	Mevcut
Toplam İhracat (TİM, 2017)	3,07milyar \$
Toplam İthalat (TÜİK 2017)	2,00 milyar \$
Okul Öncesi (5 yaş) Net Okullaşma Oranı (Türkiye % 58,8) (MEB, 2016-2017)	% 74,8
Ortaöğretim Okullaşma Oranı (Türkiye % 82,5) (MEB, 2016-2017)	% 88,5
Derslik Başına Öğrenci Sayısı (İlkokul-Ortaokul) (Türkiye 24) (MEB, 2016-2017)	19 öğrenci
100 Bin Kişi Başına Düşen Toplam Hastane Yatak Sayısı (Türkiye Ortalaması 273) (TÜİK, 2016)	309 adet
İşlenen Tarım Alanı (Denizli Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü,	% 32
Denizli’ye Konaklamalı Gelen Turist Sayısı (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2016) (Günübirlikler de hesaba katıldığında yaklaşık 2 milyon’dur.)	1.523.695 kişi
Turizm İşletme Belgeli Yatak Sayısı(Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2016)	6.735
Belediye İşletme Belgeli Yatak Sayısı (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015)	10.737

Not: Yukarıdaki veriler 2018 yılı Mart ayı sonu itibarıyla ulaşılabilen en güncel verilerdir. 2018 yılında ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından açıklanacak 2017 yılı verilerine göre dönemsel güncellemeler gerçekleştirilecektir.

İstanbul Sanayi Odasının 2017 yılında yaptırdığı 2016 Yılı birinci ve ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre, Türkiye'nin 2016 yılındaki ilk 1000 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında

Denizli'den **24 firma** yer almıştır. Bunların 7 tanesi kablo-bakır tel sektöründe, 7 tanesi tekstil sektöründe, 2 tanesi gıda sektöründe, 2 tanesi demir-çelik sektöründe, 1 tanesi enerji sektöründe, 3 tanesi çimento, beton (inşaat) ve 1 tanesi yem sanayinde faaliyet göstermektedir. (1 firma araştırmaya katılmamayı tercih etmiştir.) Listede Denizli'de kurulan, günümüzde ise merkezi İstanbul'da bulunduğu için İstanbul firması olarak yer alan bir kablo firması da bulunmaktadır. Söz konusu firma da dikkate alındığında sayı 25'e ulaşmaktadır.

Ekonomist Dergisi'nin Türkiye Ekonomi Bankası (TEB)'in katkılarıyla 2016 yılı için yaptığı Anadolu'nun En Büyük 500 Şirketi-Anadolu 500 sıralamasında, Denizli'den **29 firma** yer almıştır.

Denizli Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 2018 yılı verilerine göre, Denizli'de yer alan **3.335 adet firmanın** ağırlıklı olarak dağılım gösterdiği sektörler ise Tablo 2'de incelenmektedir.

Tablo 2. Denizli Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (Sanayi Sicil Belgesi Olan,2018)

Sektör	Sayı	Yüzde (%)
Tekstil & konfeksiyon	1.553	46,57
Gıda ve içecek	561	16,82
Seramik, kil taş ve çimentodan gereçler	226	6,78
Makine imalatı	126	3,78
Lastik ve plastik	90	2,70
Mobilya	49	1,47
Kimyasal ürünler	40	1,20
Elektrikli teçhizat	39	1,17
Elektrik enerjisi üretimi	35	1,05
Cam ve çimento	24	0,72
Deri	10	0,30
Tarım makineleri	6	0,18
Diğer	576	17,27
Toplam	3.335	100

Kaynak: Denizli İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, 2018.

Türkiye İhracatçılar Meclisi 2017 verilerine göre, Türkiye'nin 2016 yılındaki **ilk 1.000 ihracatçı firması** arasında Denizli'den **27 firma** yer almaktadır. Türkiye'nin en ihracatçı dokuzuncu ili olan Denizli'nin ihracatında ön plana çıkan sektörler; **Tekstil Ürünleri, Ana Metal Sanayi, Giyim Eşyası, Elektrikli Makine ve Cihazlar, Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler, Metal Eşya Sanayi, Gıda Ürünleri ve İçecek, Taş Ocakçılığı ve Diğer Madencilik, Makine ve Teçhizat ile Tarım ve Hayvancılık**'tir.

Tablo 3. Sektörlere Göre İhracat Durumu (2017)

Sektör	İhracat (1.000\$)	Sektör	İhracat (1.000\$)
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	1.130.155,01	Meyve Sebze Mamulleri	13.900,81
Elektrik Elektronik ve Hizmet	460.871,20	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	13.861,50
Tekstil ve Hammaddeleri	286.727,39	Otomotiv Endüstrisi	9.564,76
Çelik	300.184,89	Yaş Meyve ve Sebze	12.067,44
Demir ve Demir Dışı Metaller	338.583,99	Fındık ve Mamulleri	7.007,86
Madencilik Ürünleri	229.335,99	Deri ve Deri Mamulleri	3.390,66
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	76.892,86	İklimlendirme Sanayii	2.765,43
Makine ve Aksamları	40.297,09	Mücevher	4.174,02
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	36.243,28	Süs Bitkileri ve Mam.	267,61
Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri	35.519,21	Diğer Sanayi Ürünleri	61,78
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	24.922,29	Zeytin ve Zeytinyağı	47,50
Halı	20.686,46		
Kuru Meyve ve Mamulleri	19.755,83	TOPLAM	3.067.302,60

Kaynak: TİM, 2018.

Denizli'ye ilişkin 2011-2017 yılları arasındaki toplam ihracat ve ithalat değerleri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Denizli İli İhracat ve İthalat Rakamları

Yıl	İhracat (dolar)	İthalat (dolar)
2011	2.756.839.809	2.262.650.000
2012	2.739.106.770	2.262.294.653
2013	3.083.293.590	2.208.190.338
2014	3.199.066.550	2.176.670.174
2015	2.523.669.210	1.902.001.100
2016	2.766.607.000	1.666.337.585
2017	3.067.302.603	2.009.390.042

Kaynak: TİM (ihracat verileri), TÜİK (ithalat verileri), 2018.

Ocak-Aralık 2017 döneminde toplam **176 ülke** ihracat gerçekleştirilmiş olup (2016 yılında 183, 2015 yılında 177, 2014 yılında 172 ülke), ülkeler bazında kayda alınan ihracat rakamlarının ilk on iki ülkeye göre dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Denizli'nin Ülkeler Bazında İhracat Rakamları (2016-2017)

Ülkeler	2016 (FOB 1.000\$)	2017(FOB 1.000\$)	Değişim Oranı (%)	Pay (%)
Birleşik Krallık	344.365,85	387.142,75	12,42	12,62
Almanya	344.572,04	339.229,59	1,39	11,06
Amerika Birleşik Devletler	253.939,76	257.015,31	1,21	8,38
İtalya	193.176,59	206.913,90	7,11	6,75
İsrail	126.072,30	152.867,69	21,25	4,98
Fransa	129.155,36	147.724,12	14,38	4,82
Hollanda	112.499,91	121.650,31	8,13	3,97
Romanya	70.212,34	79.069,12	12,61	2,58
Çin	50.620,05	72.042,37	42,32	2,35
Avusturya	55.117,16	62.341,36	13,11	2,03
İspanya	55.329,71	62.270,74	12,54	2,03
Irak	65.065,44	57.440,43	-11,72	1,87
Diğer Ülkeler	973.918,79	1.121.594,90	15,16	36,55
Toplam	2.766.607,00	3.067.302,60	10,86	100

Kaynak: TİM, 2018.

Denizli'de yerel yatırımcıların yanı sıra yabancı yatırımcılar da yatırım yapmaktadır. TOBB **2018 yılı** verilerine göre; Denizli'de faaliyet gösteren **14 adet** yabancı sermayeli yatırımcı firma bulunmaktadır. Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli üretici firmaların illerdeki sayıları göz önünde bulundurulduğunda; Denizli 15.sırada yer almaktadır. Yabancı yatırım sayısı nispeten az gözükmele birlikte yatırımlar değer açısından incelendiğinde Denizli, bu alanda Türkiye'nin önde gelen illeri arasında yer almaktadır. Bu durum ilin; nitelikli işgücü, birikim ve altyapı gerektiren yabancı yatırımlar açısından cazibesi ile potansiyelini ortaya koymaktadır.

Denizli’de faal olan 3 tane Organize Sanayi Bölgesi (OSB) ve 1 tane Serbest Bölge (DENSER) bulunmaktadır. (Tablo 6)

Tablo 6. Denizli Serbest Bölge ve OSB Envanteri

Parametre	Denizli Serbest Bölge	Denizli OSB (Honaz-Karma)	Denizli Deri OSB (Honaz- İhtisas)	Çardak Özdemir Sabancı OSB (Çardak-Karma)
Toplam Parsel Sayısı	75	180	75	92
Boş Parsel Sayısı	70	-	58	35*
Doluluk Oranı %	6,67	100	26	12
Faal Tesis Sayısı	17 (4 üretim firması/13 alım satım firması mevcut)	155	13	2** (2+5)
Toplam İstihdam	47	25.000	90	110
1. ağırlıklı sektör	Tekstil, Metal Sanayi	Tekstil	Deri (kösele) büyükbaş derinin işlenmesi	Plastik-kauçuk
2.ağırlıklı sektör	Endüstriyel Makina, Kimya Sanayi, Baharat	Diğer metalik olmayan mineral ürünler imalatı	Makina ve yem üretimi	Otomotiv yan sanayi (Araç filtresi)

Kaynak: Denizli YDO Denizli İş ve Yatırım Ortamı Güncellenmiş Metin, 2018 ; Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Denizli, Deri İhtisas ve Çardak Özdemir Sabancı Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Denizli Serbest Bölge (DENSER) ile Görüşmeler (2018).

*Söz konusu parsellerin mülkiyetleri Vakıfbank’ın (35 adet) elindedir. Firmaların mülkiyetindeki boş parseller ile birlikte sayı 81 adettir.

**Faaliyetini sürdüren iki işletmenin dışında, iki işletme inşaat aşamasında, diğer beş tanesi ise proje aşamasındadır.

Denizli sadece sanayisi ile ön plana çıkan bir kent olmayıp aynı zamanda turizm ve tarımsal üretim potansiyeli de yüksek olan bir kenttir. Denizli’de ekonomik olarak tarımı yapılan **125 çeşit** tarımsal ürün bulunmaktadır. Denizli’den **74 ülkeye 96 çeşit** tarım ürünü ihraç edilmekte, bunlar arasında yaş ürünlerde başta sofralık üzüm olmak üzere, nar, ayva, şeftali, elma, kiraz ve domates; kuru ürünlerde leblebi, kekik, ay çekirdeği, anason, kimyon, haşhaş, kuru üzüm, defne yaprağı, mısır vb. ürünler yer almaktadır. Denizli; Türkiye’de üretilen, kekiğin % 86’sını, çerezlik ayçiçeğinin % 19’unu, leblebinin % 80’ini karşılamaktadır. Denizli kekik üretiminde Türkiye ve dünya 1.si, çerezlik ay çekirdeği, adaçayı ve şaraplık üzüm üretiminde Türkiye 1.’si, çekirdeksiz sofralık üzüm ve tütün üretiminde Türkiye 2.’si, haşhaş üretiminde Türkiye 3.’sü ve süt üretiminde Ege’nin 4. ve Türkiye’nin 11. en büyük üreticisidir.

Denizli, mevcut yatak kapasitesi ile yılda 4 milyondan fazla turisti ağırlama potansiyeline sahiptir. Denizli’de, 12 adet Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan işletme belgeli toplam 5.835 kişi kapasiteye sahip yeme içme tesisinin yanı sıra 52 adet (merkezi şubeler dahil) A Grubu Seyahat Acentesi faaliyet göstermektedir. Pamukkale Örenyeri’ni ise en çok Rusya, Japonya, AB Ülkeleri ve Kore’den gelen turistler ziyaret etmekte olup Malezya, Endonezya, Hindistan ve Çin’den gelen ziyaretçi sayılarında ise artış gözlemlenmektedir. Pamukkale Hierapolis Örenyeri, yılın 12 ayı bütün dünya ülkelerinden turist ağırlayan, ülkemizin ve dünyanın en önemli turizm merkezlerinin başında

gelmektedir. Pamukkale Örenyeri'ni 2002 yılında ziyaret eden turist sayısı, 1 milyon 150 bin kişi iken 2015 yılında yaklaşık % 50 artışla 1 milyon 731 bin kişi olmuştur. Pamukkale, Türkiye'nin **2015, 2016 ve 2017 yıllarında** en fazla ziyaret edilen örenyeridir. 2017 Yılında Pamukkale (Hierapolis) Örenyeri, 1.494.893 ziyaretçi ağırlamıştır.

Denizli özellikle güneş, jeotermal ve biyogaz olmak üzere önemli bir yenilenebilir enerji potansiyeline sahiptir. Denizli'de yenilenebilir enerjiden elektrik eldesine yönelik yapılan birçok yatırım bulunmaktadır. Özellikle Sarayköy Kızıldere alanı jeotermal enerjiden elektrik eldesine yönelik yatırımlar ile öne çıkarken birçok ilçede güneş enerjisinden elektrik eldesine yönelik yatırımlar yapılmaktadır. Denizli'deki elektrik santral tipleri, kurulu güç ve yüzdelerine ilişkin bilgi Tablo 7'de yer almaktadır. İl coğrafi konum ve iklimsel koşulların getirdiği avantajlar sayesinde yüksek güneş enerjisi potansiyeline sahip olup en yüksek güneşlenme süresine; 12 saat ile Temmuz ayında, en yüksek global radyasyon değerine ise Haziran ayında ulaşılmaktadır. Büyük Menderes Grabeni içinde yer alan Denizli, graben yapısına ve tektonik hatlara bağlı olarak önemli bir jeotermal potansiyele sahiptir. Denizli'de yer alan, Türkiye'nin enerji üretim amaçlı keşfedilen ilk alanı olan Kızıldere sahası, uzun bir süre ülkenin en yüksek sıcaklığa sahip akışkanının elde edildiği saha olmuştur. Denizli'nin jeotermal sahaları ve olası jeotermal potansiyeline ilişkin bilgiler Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 7. Denizli Elektrik Santrali Tipleri

Tipi	Gücü	Yüzdesi (%)
Güneş	45,28 MW	2,9
Jeotermal	243,55 MW	15,5
Biyogaz	1,12 MW	0,1
HES	182,19 MW	11,6
Doğalgaz	1.088,26 MW	69,3
Kömür	10,50 MW	0,7

Kaynak: Enerji Atlası, <[<http://www.enerjiatlası.com/sehir/denizli/>>>>](http://www.enerjiatlası.com/sehir/denizli/), (Erişim Tarihi: Mart, 2018)

Tablo 8. Denizli'nin Jeotermal Sahaları ve Olası Jeotermal Potansiyeli

Jeotermal Alanın Adı	YüzeyAlanı (km ²)	Kuyu-Kaynak Ölçülen Sıcaklık (°C)	Kullanım Sıcaklığı (°C)	Rezervuar Kalınlığı (km)	Olası Potansiyel (MWt)
Kızıldere	20	240	160	1	2035
Tekkehamam- Sarayköy	15	168	120	1	1037
Bölmekaya	10	85	70	0.5	140
Yenicekent	3	67	55	0.5	25
Gölemezli	3	88	65	0.8	58
Karahayit-Pamukkale	10	51	45	0.2	16
TOPLAM POTANSİYEL					3.311

Kaynak: Servet, Yılmaz, Batı Anadolu'nun Olası Jeotermal Potansiyelinin Belirlenmesi, <<http://www.dektmk.org.tr/pdf/enerji_kongresi_11/36.pdf>>, (Erişim Tarihi: Mart 2018).

Bununla birlikte özellikle tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yüksek olduğu Acıpayam, Çivril ve Tavas başta olmak üzere; büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvan sayıları ve bu atıkların hepsinin biyogaz tesisinde değerlendirilmesine bağlı olarak üretilebilecek elektriğe yönelik hesaplamalar dikkate alındığında, ilin ciddi miktarda **hayvansal atık kaynaklı biyogaz potansiyeli** bulunduğu görülmektedir. Denizli'nin toplam biyogaz potansiyelinin belirlenmesi amacıyla, TÜİK verilerine (2017) göre çiftliklerde kayıtlı olan hayvan sayılarının ilçe bazlı yıllık atık üretim potansiyelleri ve bu atıkların biyogaz ve metan üretim potansiyel hesaplamaları gerçekleştirilmiştir. Biyogaz değeri hesaplamasında kullanılan katsayılar, 2011 yılında GEKA'nın Doğrudan Faaliyet Desteği Projesi kapsamında desteklemiş olduğu Aydın Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin "Hayvansal Atıklardan Temiz Enerjiye Aydın Atlası" Projesinden elde edilmiştir.

Tablo 9. Denizli'deki Büyükbaş, Küçükbaş ve Kanatlı Hayvan Sayıları

İlçe Adı	İnek-Boğa	Buzağı	Koyun-Keçi	Broiler Tavuk	Yumurta Tavuğu	Hindi-Kaz-Ördek
Acıpayam	42.389	14.030	57.655	0	218.000	1.178
Pamukkale	15.016	7.153	21.429	148.000	11.990	1.460
Babadağ	1.262	368	12.290	0	500	55
Baklan	4.054	1.540	12.812	0	6.131	287
Bekilli	1.108	479	9.707	0	4.080	312
Beyağaç	2.955	1.264	3.497	0	7.910	965
Bozkurt	6.576	2.830	8.389	0	3.950	485
Buldan	7.156	3.834	26.500	353.860	14.000	271
Çal	6.219	2.356	42.925	412.300	7.180	360
Çameli	12.948	5.052	7.372	0	12.565	766
Çardak	8.211	3.700	9.324	0	4.150	420
Çivril	32.928	16.068	91.816	1.602.400	56.291	5.296
Güney	2.901	1.313	11.210	320.000	0	1.045
Honaz	6.877	2.533	16.374	0	1.165.000	285
Kale	4.424	1.863	8.775	0	11.001	266
Sarayköy	9.192	4.148	13.300	226.000	3.910	910
Serinhisar	2.369	1.081	36.995	0	5.200	300
Tavas	15.301	5.899	63.100	0	384.720	7.080
Merkezefendi	4.900	1.800	11.913	21.500	4.499	137

Kaynak: TÜİK, 2018.

Tablo 9'da sayıları verilen büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvanların potansiyel atıklarının hepsinin biyogaz tesisinde değerlendirilmesine bağlı olarak üretilebilecek elektrik ve ısı miktarları ilçe bazlı olarak Tablo 10'da gösterilmiştir. Tablo 10'dan da görüldüğü gibi özellikle Çivril, Acıpayam ve Tavas ilçelerinde yürütülen tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile de ilişkili olarak ciddi miktarda hayvansal atık kaynaklı biyogaz potansiyeli olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Denizli İli Biyogaz Potansiyeli

İlçe Adı	Metan Potansiyeli (m ³ /yıl)	Elektrik Üretimi (mWhe/yıl)	Isı Üretimi (kcal/yıl)	Kurulu Güç (mWe)
Acıpayam	13.391.355	51.589	52.817.269	6,40
Pamukkale	5.322.494	20.504	20.992.619	2,54
Babadağ	619.870	2.388	2.444.848	0,30
Baklan	1.418.946	5.466	5.596.509	0,68
Bekilli	539.778	2.079	2.128.954	0,26
Beyağaç	920.729	3.547	3.631.475	0,44
Bozkurt	2.023.663	7.796	7.981.593	0,97
Buldan	4.100.707	15.798	16.173.730	1,96
Çal	4.365.323	16.817	17.217.409	2,09
Çameli	3.756.600	14.472	14.816.527	1,80
Çardak	2.508.585	9.664	9.894.192	1,20
Çivril	17.963.599	69.203	70.850.804	8,59
Güney	2.356.695	9.079	9.295.115	1,13
Honaz	5.470.405	21.074	21.576.000	2,61
Kale	1.453.143	5.598	5.731.388	0,69
Sarayköy	3.785.276	14.582	14.929.629	1,81
Serinhisar	1.517.266	5.845	5.984.298	0,73
Tavas	6.704.894	25.830	26.444.987	3,20
Merkezefendi	1.708.319	6.581	6.737.834	0,82

Kaynak: Hayvansal Atıklardan Temiz Enerjiye Aydın Atlası Projesi, 2011; 2017 yılına ait TÜİK (2018) Hayvancılık İstatistikleri verileri kullanılarak hesaplama yapılmıştır.

1.2. SORUN ALANLARI

Sorun alanları belirlenirken; öncelikle Denizli’de öne çıkan sektörler, ihracat ve gelişme potansiyeli ile yaşanan sıkıntılar kapsamında değerlendirme yapılmasına odaklanılmıştır. Denizli’de yatırım ortamının iyileştirilmesi ve ilin yatırım olanaklarının tanıtımı konusunda ortaya çıkan sorunlar; TR 32 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı (2014-2023), Güney Ege Bölgesel Yenilik ve Girişimcilik Stratejisi, Dünya Bankası’nın TR32 Bölgesi Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu, Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü’nün Denizli İş Gücü Piyasası Araştırma Raporu, Güney Ege Bölgesi’nde Üretim Odaklı Kooperatiflerin Mevcut Durum Analizi ve Gelişme Stratejileri, ilgili doğrudan faaliyet desteği projelerinin sonuç raporları, kurumsal görüşmeler, saha araştırmaları ve Denizli’de ilgili kurum/kuruluşlar ile gerçekleştirilen odak toplantısı çıktıları göz önüne alınarak tespit edilmiştir. Denizli’de hâlihazırda sorun yaşandığı değerlendirilen konular aşağıda sunulduğu gibidir.

1.2.1. Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar

1.2.1.1. Açıklamalar

Sorun 1. Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler

Denizli'deki yerel ve dışarıdan gelen yatırımcılar için cazip olanaklara sahip yatırım alanları bulunması kapsamında birtakım zorluklarla karşılaşılmaktadır. Denizli OSB'nin doluluk oranı neredeyse % 100'dür. Çardak ilçesinde yer alan ve il merkezine 65 km mesafede bulunan **Çardak Özdemir Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (OSB)** ise yapılan çalışmalara rağmen henüz istenilen düzeyde aktif hale getirilememiştir. Bu konudaki çalışmalar sürdürülmekte olup parsellerin önemli bir kısmı tahsis edilmiştir. Bununla birlikte Denizli'nin makine imalatındaki potansiyeli ve makine imalatçılarınin ihtiyaçları kapsamında hem ihtisaslaşma hem kümelenmeye olanak sağlayacak bir **Makina İhtisas OSB** kurulmasına yönelik talep bulunmaktadır. İlimizdeki makine üretici firmalar için bir İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması çalışmaları kapsamında 2017 yılı eylemlerinde öngörüldüğü üzere önerilen yer için kurum görüşlerinin alınması süreci tamamlanmış olup Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na müracaat edilmiştir. Bakanlığın değerlendirilmesi beklenmekte ve süreç takip edilmektedir. Ayrıca ilin özellikle jeotermal seracılık olmak üzere tarıma dayalı sanayileşme alanında potansiyelinin harekete geçmesine katkı sağlayabilecek **Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas OSB**'nin henüz alt yapı çalışmalarının tamamlanıp parsel satışlarının gerçekleştirilememesi de yatırım yeri bulunmasını zorlaştırabilen konulardandır. Bununla birlikte **Deri OSB**'de henüz istenilen doluluk oranına ulaşamamış olup bu durum altyapı maliyetlerinin karşılanmasını ve ekonomik olmasını da olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca OSB'de bulunan boş parsellerinin yatırım alanı olanakları açısından etkin değerlendirilebilmesi açısından da önem taşımaktadır. Bununla birlikte özellikle jeotermal seracılık, tarım ve hayvancılık vb. sektörlerdeki büyük ölçekli yatırımlar için; arazi yapısı ve arazinin parçalı oluşu gibi sebepler ile talep edilen 750-1.000 dönüm üzeri geniş arazilerin bulunmasında zorluklar yaşanması; yoğun saha araştırmalarına ve yatırımcıların ilin potansiyelini uygun bulmasına rağmen farklı illeri tercih etmesine neden olabilmektedir. Bu durumla yenilenebilir enerji sektörlerindeki büyük ölçekli yatırımlar için de karşılaşılabilmektedir.

Sorun 2. Lojistik İmkânlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği

Denizli'deki işletmelerin rekabet edebilirlik açısından, hammadde temini ve ürünlerinin limanlar ile pazarlara ulaştırılmasında; lojistik masrafların yüksek oluşu ile karayoluna alternatif etkin bir başka ulaşım seçeneğinin olmayışı zorluklar yaşanmasına sebep olmaktadır. 2016 yılında hazırlanan "Çardak OSB, Çardak Havalimanı ve Denizli OSB ile Bağlantılı Olarak Mevcut Demiryolu Hattının Modern Ulaşım Teknikleri ile Entegrasyonu Araştırması" çerçevesinde yapılan incelemeler kapsamında; ürünlerin pazara ulaştırılmasında demiryolu bağlantısı, elleçleme ve dökme yüklerin taşınması konusundaki olanakların yeterince elverişli olmaması nedeniyle demiryolunun istenilen düzeyde tercih edilemediği görülmüştür. Bu kapsamda Türkiye'nin ihracat sıralamasında 8. sırada olan Denizli'nin mevcut demiryolu ile lojistik merkezleri ucuz ve etkin hizmet verecek şekilde yeterince kullanılamamakta, firmaların yoğunlaştığı alanlar ile OSB'lerden demiryoluna bağlantı

olmaması ile elleçleme için yükleme-boşaltma alanlarının bulunmayışı da demiryolu seçeneğinin değerlendirilememesine sebep olmaktadır. Bununla birlikte Denizli’de sadece özel bir antreponun bulunması, fiyatların daha avantajlı hale getirilmesi ihtiyacı ve ihracat yapan firmaların İzmir’de gümrükleme yapmayı tercih etmek zorunda kalmamaları için özellikle ihracatçı firmaların yoğunlukta olduğu, Denizli Gümrük Müdürlüğü’nün de bulunduğu Denizli OSB’de; bir antreponun yapılması ihtiyacı da bulunmaktadır.

Sorun 3. Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler

Denizli’nin tekstil, makine, bakır tel kablo üretimi, mermer vb. birçok önde gelen sektöründe kalifiye eleman yetersizliği yaşanmaktadır. Bu durum firma ziyaretleri ve sektörel toplantılarda da sıklıkla dile getirilmektedir. Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü İşgücü Piyasası Araştırma Raporu (2016) sonuçları da nitelikli işgücü yetiştirilmesi ve temininde güçlükler yaşandığını göstermektedir. Söz konusu rapora göre, Denizli’deki işyerlerinin % 34,4’ünde eleman temininde güçlük çekilmektedir. Türkiye geneli için bu oranın % 27,2 olduğu dikkate alındığında Denizli’de eleman temininde yaşanan güçlüğü ülke genelinden yüksek olduğu görülmektedir. İlde eleman temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak incelendiğinde; ulaştırma ve depolama (% 47,7); imalat (% 40,0), konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (% 37,6) sektörleri öne çıkmaktadır. Sektörlere göre eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları incelendiğinde; imalat (% 60,9), toptan ve perakende ticaret (% 14,8) ile inşaat (% 10,3) faaliyetlerinde yoğunlaşma olduğu raporda belirtilmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, toplamın % 86’sını teşkil etmektedir. Denizli ilinde çalışanların % 79,6’sı imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinde çalışmaktadır. Bu sebeple çalışan sayısının fazla olduğu sektörlerde daha fazla güçlük karşılanması olağan görülmektedir. Diğer yandan imalat sektörü Türkiye genelinde de sayısal olarak istihdamın en fazla olduğu ve eleman temininde de en fazla güçlük çekilen sektördür. Meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen kişilerin dağılımı incelendiğinde; en çok tesis ve makine operatörleri ile montajcılar (% 49) meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar (% 26,1) ile nitelik gerektirmeyen meslekler (% 7,2) eleman temininde güçlük çekilen diğer meslek gruplarıdır. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada % 19,9 oran ile makine (dikiş) mesleği yer alırken; ardından dokuma makinaları operatörü/dokumacı (% 9,8), mermer işçisi (% 4,9) meslek grupları gelmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırma Raporunda (2016); Denizli’de eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sıralamasında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının (% 66,5) geldiği belirtilmiş olup bu durum Türkiye geneli (% 70,9) ile yakın seyretmektedir. Eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenlerinde; gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması (% 56,2) ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması (% 52,0) takip etmektedir. Çalışma kapsamında soruların işverenlere veya işveren yetkililerine sorulması sebebiyle işveren kaynaklı nedenler olan çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, önerilen ücretin az bulunması ve vardiyalı çalışma yapılması gibi nedenlerin daha az tercih edildiği de düşünülmektedir.

Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirmesi (BYOD) Projesi kapsamında hazırlanan rapor çerçevesinde işletmeler ile yapılan anket sonuçlarına göre ise; Türkiye ortalaması % 6,7 olan yetersiz eğitim almış çalışan oranı TR32 Bölgesi'nde % 12,1 seviyesinde gözükmemektedir.

Güney Ege Bölgesel Yenilik ve Girişimcilik Stratejisi çalışmasında ise; Ar-Ge'ye yönelik nitelikli işgücü ihtisaslaşması olmaması ve nitelikli personel yetersizliği bölge için sorun olarak belirtilmiştir.

Yukarıdaki değerlendirmeler dikkate alındığında sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanların yetiştirilmesinde kilit öneme sahip meslek liseleri ve meslek yüksek okullarının istenilen düzeyde ve/veya potansiyeli yüksek öğrenciler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilmeyişi de nitelikli iş gücü yetiştirilmesi ve temininde güçlük çekilmesinde önemli bir etmen olarak karşımıza çıkmaktadır. Denizli'deki bir meslek lisesinde ilin önde gelen sektörlerinden biri olan mermerciliğe yönelik açılan bölüm öğrenci bulunmadığı için kapanmıştır. Meslek liselerinin özellikle laboratuvarlarının teknolojik gelişmeler karşısında eski ve yetersiz kalması da öğrencilerin piyasa koşullarına uygun bir şekilde eğitim almalarını güçleştirmektedir. Meslek liselerinin ilgili bölümlerinden mezun olan öğrencilerin bile kariyerlerini farklı alanlarda çalışmak üzerine yönlendirdikleri de sektörel görüşmelerde dile getirilmektedir. Ayrıca, piyasa şartları ve ödenen ücretler nedeniyle kalifiye ve kendini geliştirmiş işgücü de başka bölgelere veya firmalara geçebilmektedirler.

Sorun 4. Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)

İhracatta 8. sırada olan, hazır giyim ve konfeksiyonun başı çektiği Denizli'nin ihracatında orta-yüksek teknoloji sektörlerin (yaklaşık % 13) payı düşüktür. Denizli'de orta ve yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları henüz istenilen düzeyde değildir. Bölgenin inovasyon kapasitesinin üretim değeriyle, yatırımlarla ve ticaret hacmiyle kıyaslandığında yetersiz kaldığı tespitine Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirmesi (RICA) Projesi kapsamında hazırlanan raporda da yer verilmiştir. Fason üretim anlayışı, ürün ve pazar çeşitliliğinin istenilen düzeyde olmayışı, işletmelerin rekabet etmelerine ve katma değeri yüksek üretim yapmalarına engel olmaktadır. Güney Ege Bölgesi Yenilik ve Girişimcilik Mevcut Durum Analizi ve Gelişme Önerileri çalışmasında; işletmelerde Ar-Ge ve yenilik konularında yeterli farkındalığın olmamasına, Üniversite-Sanayi işbirliğinin henüz istenen seviyeye ulaşmamasına, şirketlerin aile şirket yapısı ve kurumsallaşma ile ilgili sorunlarına, pazar ve teknoloji bilgilerinde eksiklikler yaşanmasına dikkat çekilmektedir. Bu kapsamda, Denizli'deki potansiyelin etkin değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması noktasında, katma değeri yüksek ürünlerin eldesine yönelik çalışmaların yürütülmesi ve hızlandırılması ile yeni pazarlar bulunması ihtiyacı bulunmaktadır.

Sorun 5. Tarımsal Potansiyelin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi

İklim, konum ve coğrafi koşulları sebebiyle tarımsal ürün çeşitliliği fazla olan Denizli'de yetiştirilen tarımsal ürünlerin özellikle tıbbi aromatik bitkilerin yüksek katma değer elde edecek şekilde potansiyelin değerlendirilerek (gıda, kozmetik, ilaç sanayi vb.) kullanılmayışı, meyve sebze ve

tıbbi aromatik bitkilerin yetiştirilmesi ile işlenmesi alanlarında istenilen seviyeye ulaşılamaması gibi sorunlar bulunmaktadır. Güney Ege Bölgesi Yenilik ve Girişimcilik Mevcut Durum Analizi ve Gelişme Önerileri çalışmasından Denizli'nin 2009-2013 yıllarındaki net satış değişimleri incelendiğinde; tarım ormancılık ve balıkçılıkta % 265 artış olmasına rağmen; bu oranın gıda ve içecek ürünleri imalatında % 152, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatında (eczacılık ve tıpta kullanılan dahil) % 88 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu durum hammadde olarak da düşünebilecek tarım ormancılık ve balıkçılıktaki net satış artışının imalat sanayinde benzer yükseklikte olmadığını göstermektedir. Ayrıca birçok tarımsal ürünün üretildiği Denizli'de, özellikle yağlı tohumlu ürünlerin uygun şartlarda depolanmasına yönelik alan bulunmamaktadır. Bu nedenle üreticiler ürünlerini hem güvenli olarak depolamada zorluk yaşamakta hem de ürünlerini fiyatların düşük olduğu zamanlarda pazarlamak zorunda kalabilmektedir. Bu kapsamda lisanslı depoculuk, yetkili laboratuvar hizmeti veren ve ürünlerin daha iyi imkânlar ile satışına olanak sağlayabilecek Polatlı Ticaret Borsası yapısına benzer bir yapıya ihtiyaç bulunmaktadır.

Sorun 6. Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan Pamukkale-Hierapolis'in yanında birçok tarihi, doğal ve kültürel değere ev sahipliği yapan Denizli'nin alternatif turizm potansiyeli henüz istenilen düzeyde harekete geçirilememiştir. Yılda 4 milyondan fazla turisti ağırlayacak yatak kapasitesi mevcudiyetine rağmen gününbirlikler de hesaba katıldığında yaklaşık 2 milyon turist ağırlanmaktadır. Geceleme sayısı ise ancak 1,1 gün düzeyinde gerçekleşmektedir. Bu durum yüksek potansiyele rağmen termal ve sağlık turizmi başta olmak üzere elde edilebilecek ekonomik getirinin düşük olmasına sebep olmaktadır.

Sorun 7. Alternatif Turizm, Sanayi, Tarım, Sağlık Sektörlerinde İlin Tanıtımının Çarpıcı, Etkin ve İstenilen Düzeyde Yapılmaması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmajı)

Farklı zenginliklere sahip, sanayi, turizm ve tarım potansiyeli yüksek olan ilin yurt içinde ve dışında tanıtımı konusunda daha etkin ve yenilikçi metotlar ile çalışmalar yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut imkân ve potansiyelin yeterince ve çarpıcı tanıtılmaması, yatırımcıların karar alma süreçlerinde Denizli'nin güçlü bir alternatif olarak değerlendirilememesine de sebep olabilmektedir. Bu durum yatırımcı ve girişimlerin olduğu kadar ilin zenginleşmesine görece dolaylı olarak hizmet edecek turistler, sağlık turistleri vb. için de geçerlidir. Bu sebeple ilgili kurumların bir arada, ilin farklı zenginliklerini yatırımcılara ve ilgililere daha çarpıcı ve etkin bir biçimde işbirliğiyle sunmasına yönelik faaliyetlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Sorun 8. Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilememesi ve Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı

İlin ve yatırım olanaklarının tanıtımı amacıyla yatırımcıların tek elden doğru ve etkin ağırlanması ile danışmanlık yapılması sürecinde ilgili tüm kurumların diğer kurumları bilgilendirmesi ve işbirliği yapması henüz istenilen düzeyde oluşmamıştır. Tüm paydaşlarca kabul görmüş yatırımcı çekme ve mevcut yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik, yatırım ve tanıtım faaliyetlerine yön verecek ortak harekete ihtiyaç duyulmaktadır. Yatırımcıların karar alma süreçlerini etkin

yönlendirmek için yatırımcıların ilde kurumlarca tek olarak değil ilgili tüm kurumların işbirliğiyle ortak strateji doğrultusunda tek kurumun koordinasyonunda ağırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, yatırımların artması için yatırımcıların ve firmaların ortak bir vizyon çerçevesinde bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte yatırımcılara hizmet sunan kurum/kuruluşların hizmet sürelerinin iyileştirilmesine de ihtiyaç duyulmaktadır.

1.2.1.2.Tablo

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Sanayi, Jeotermal Seracılık, Tarım, Hayvancılık
2	Lojistik İmkânlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği	Sanayi
3	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Sanayi, Hizmet, Turizm Sektörleri
4	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Sanayi, Tarım
5	Tarımsal Potansiyelinin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Tarım, Hayvancılık, Tarıma Dayalı Sanayi
6	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Turizm
7	Alternatif turizm, sanayi, tarım, sağlık sektörlerinde ilin tanıtımının çarpıcı, etkin ve istenilen düzeyde yapılmaması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmajı)	Alternatif Turizm, Sanayi, Sağlık, Tarım
8	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilmemesi ve Denizli'deki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	Tüm Sektörler

1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

1.2.2.1. Açıklamalar

Strateji döneminde **karşılaşılması kesin olmayan ama risk taşıyan hususlara** ilişkin incelemeler aşağıda sunulmuştur.

1. Yerel sanayicilerin yeni yatırımlarda Çardak OSB yerine şehre yakın yerleri tercih etme eğilimleri ve Çardak'ın konumu nedeniyle (Afyon il sınırına yakın olması ve teşvikler açısından Afyon'un 4. Bölge, OSB olunca 5. Bölge olması) bölge dışı yatırımcıların da tercih etmemeyi sürdürme ihtimali. Hâlihazırda kuruluş çalışmaları devam eden Makine İhtisas OSB'nin, ilerleyen süreçte en uygun yerde istenilen etkinlikle faaliyete geçirilememesi ve talep görmeme riski. Arazi toplulaştırma çalışmalarının sürdüğü yerdeki bazı vatandaşların isteksiz olma durumunun arazilerin toplulaştırma çalışmalarını geciktirmesi ihtimali.

2. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının (TCDD); Denizli’de yapılması talep edilen yükleme merkezi ve OSB’lerin iltisak hattı ile mevcut demiryolu hattına bağlanmasına yönelik projeleri kısa vadede yatırım programına eklememe ihtimali.
3. Yeni yetişen nüfusun kalifiye elemana ihtiyaç duyulan, yoğun mesai ve/veya emek gerektiren sektörlerde çalışmak istememe eğiliminin sürmesi ile meslek liselerinin özendirilmesi ve altyapılarının iyileştirilmesi çalışmalarının istenilen etkinlik ve sürede hayata geçirilememe riski.
4. Firmaların AR-GE ve markalaşma süreçlerine yaklaşımı ile orta-yüksek teknolojiye yönelik üretim yerine konvansiyonel ürünlere yönelik üretimleri tercih etme eğilimlerini sürdürmeleri.
5. İklim değişikliği, yağışlardaki değişim, tarımsal alanlarının azalması ve çevre kirliliği nedeniyle ürün deseninin, kalitesinin ve rekoltenin olumsuz etkilenmesi riski. Çiftçilerin katma değeri yüksek ürünleri, iyi tarım uygulamaları ve yeni üretim alternatifleri konusunda yönlendirmeye açık olmama ihtimali.
6. Denizli’nin termal turizm potansiyelini harekete geçirmek üzere yapılmakta olan Karahayıt’taki kentsel dönüşümün kısa vadede tamamlanamama ihtimali. Karahayıt/Pamukkale’de yapılması planlanan ve Denizli’nin termal ile sağlık turizm potansiyelini güçlendirmesi beklenen Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin istenilen etkinlikte ve sürede hayata geçirilememesi.
7. İlin değerlerinin ve yatırım olanaklarının tanıtımında, etkin/çarpıcı tanıtım yöntemlerinin uygulamasında ilgili kurumların kısa vadede istenilen düzeyde işbirliği geliştirme, bilgi paylaşımı ve ortak hareket etme noktasında yetersiz kalınması.
8. Yatırımcılara hizmet sunan kurum/kuruluşların hizmet süresinin istenilen hızda iyileştirilememe ihtimali. Yatırımcılarının tek elden ortak vizyon ile yönlendirilmesinde kısa vadede istenilen işbirliğinin sağlanamaması ve kurumların tek başına hareket etme eğilimleri.

1.2.2.2. Tablo

No	Sorun Alanı	Yaşanması Muhtemel Sektörler
1	Çardak OSB’nin tercih edilmesinin sürmesi ile Makine İhtisas OSB’nin istenilen etkinlikte faaliyete geçirilememesi riski	Sanayi
2	Yapımı talep edilen yükleme merkezi ile OSB’lerin iltisak hattı ile mevcut demiryolu hattına bağlanmasının kısa vadede yatırım programına alınmama ihtimali	Lojistik, Sanayi
3	Meslek liselerinin özendirilmesi ve altyapılarının iyileştirilmesi çalışmalarının istenilen etkinlik ve sürede hayata geçirilememe riski	Sanayi, Hizmet, Turizm Sektörleri

4	Firmaların AR-GE ve markalaşma süreçlerine yaklaşımı ile orta-yüksek teknolojiye yönelik üretim yerine konvansiyonel ürünlere yönelik üretimleri tercih etme eğilimlerini sürdürmeleri	Sanayi
5	İklim değişikliği ve çevre sorunlarının ürün deseni, kalitesi ve rekolteye olası olumsuz etkileri ile çiftçilerin katma değeri yüksek tarım ürünleri, iyi tarım uygulamaları ve yeni üretim alternatifleri konusunda yönlendirmeye açık olmama riski.	Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi
6	Karahayit'ta kentsel dönüşümün kısa vadede tamamlanamaması ile kurulması planlanan Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin istenilen etkinlikte ve sürede hayata geçirilememesi.	Turizm
7	İlin değerlerinin ve yatırım olanaklarının tanıtımında, etkin/çarpıcı tanıtım yöntemlerinin uygulamasında ilgili kurumların kısa vadede istenilen düzeyde işbirliği geliştirme, bilgi paylaşımı ve ortak hareket etme noktasında yetersiz kalınması.	Alternatif Turizm, Sanayi, Tarım, Sağlık
8	Yatırımcılara hizmet sunan kurum/kuruluşların hizmet süresinin istenilen hızda iyileştirilememesi ihtimali ile yatırımcılarının yönlendirilmesinde kurumların tek başına hareket etme eğilimleri.	Tüm sektörler

1.3. HEDEFLER

1.3.1. Açıklamalar

Hedefler, ilgili mevzuatta (Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği) belirtildiği üzere TR32 Bölge Planı dönemi için (2017-2023) belirlenmiştir.

Hedef 1. Yatırım Yeri Seçeneklerinin Geliştirilmesi ve Altyapının Güçlendirilmesi

Özellikle sanayi yatırımları, jeotermal seracılık, tarım ve hayvancılık, yenilenebilir enerji gibi alanlarda yapılacak **büyük ölçekli yatırımlarda** mevcut arazilerin talepleri karşılayamaması nedeniyle yatırımcıların başka bölgelerde yatırım yapması sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle arazi toplulaştırma ve ortak yatırım alanlarının oluşturulması gibi çözümlerle istenilen büyüklükte arazilerin yatırımcılara sunulması gerekmektedir. Bu kapsamda makine imalat sanayicilerinden gelen talep

doğrultusunda ilin üretim potansiyeli de dikkate alınarak yerel ve yabancı yatırımcılara yönelik bir **Makine İhtisas OSB** kurulması için 2017 yılı eylemleri kapsamında yerelde çalışmalar yürütülmüş olup Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına müracaat edilmiştir. Bakanlığın değerlendirmesi beklenmektedir. **Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas OSB**'nin altyapısının tamamlanarak faaliyete açılmasına yönelik altyapı çalışmalarının hızlandırılması ve parsel satışlarının tekrar gündeme alınması da önem taşıyan bir başka husustur. Bu kapsamda altyapı hazırlıklarının tamamlanması konusunda işin ihale edildiği bir firma tarafından çalışmalar yürütülmekte olup 2018 yılına yetiştirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca tarım arazisi toplulaştırma faaliyetlerine hız verilmesi de önem taşımaktadır. Yatırım yeri seçeneklerinin artırılması kapsamında henüz istenilen doluluk oranına ulaşamayan ve altyapı maliyetlerinin karşılanmasında zorluk yaşayan **Deri İhtisas OSB**'nin karma OSB haline getirilerek farklı sektördeki yatırımlara açılabilmesi de önem taşımaktadır. Bununla birlikte, Çardak OSB'ye yatırımcı çekilmesi ile OSB'nin tanıtımına yönelik faaliyetleri içeren yol haritasının belirlenmesi de planlanmaktadır.

Hedef 2. Denizli'nin Lojistik ve Ulaşım İmkânlarının İyileştirilmesi

Denizli bir liman kenti olmadığı için, üretilen ürünlerin ve hammaddelerin taşınmasında ağırlıklı olarak kara yolu ve sonrasında demiryolu tercih edilmektedir. Demiryolu ile yük taşımacılığının yaygınlaştırılması hem maliyetlerin düşürülmesi hem de bölgeye yapılacak yeni yatırımlarda bir avantaj yaratması açısından önem arz etmektedir. Konumu nedeniyle yeterince talep görmeyen Çardak OSB'ye ve sanayinin yoğun olarak bulunduğu Bozburun bölgesine yükleme merkezlerinin yapılması halinde çözüme katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca Denizli OSB ile Çardak Havalimanı, Denizli Serbest Bölgesi ve Çardak OSB'nin iltisak hatları ile mevcut demiryoluna bağlanmasının da demiryolu ulaşımının daha etkin kullanımı ile yatırım alanlarının cazip hale gelmesinde (karayolu-demiryolu-liman bağlantısının sağlanması) katkı sağlaması beklenmektedir. Bununla birlikte Denizli-Aydın ve Denizli-Antalya otoyollarının yapımının hızlandırılması bölgenin ulaşımı açısından büyük önem arz etmektedir. Denizli'de özellikle ihracatçı firmaların yoğunlukta olduğu, Denizli Gümrük Müdürlüğü'nün de bulunduğu, Denizli Organize Sanayi Bölgesi içinde; fiyatların daha avantajlı hale getirilmesi, ihracat yapan firmaların İzmir'de gümrükleme yapmayı tercih etmek zorunda kalmamaları ve işlemlerin ilde hızlı şekilde gerçekleştirilebilmesi için A tipi Genel Antreponun kurulması planlanmaktadır.

Hedef 3. Nitelikli İş Gücünün Yetiştirilmesi

Firma/kurum ziyaretleri, sahadaki incelemeler ve yapılan görüşmeler, Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün İşgücü Piyasası Araştırma Raporu, Güney Ege Bölgesel Yenilik ve Girişimcilik Stratejisi ile Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirmesi Projesi sonuçlarında ortaya çıkan en önemli sorunlardan biri de ilin sektörlerinde ihtiyaç duyulan kalifiye eleman eksikliğidir. Sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanların yetiştirilmesine temel çözüm getirilmesinde; meslek liseleri ve meslek yüksekokullarının istenilen düzeyde ve/veya potansiyeli yüksek öğrenciler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilmesi, piyasanın ihtiyaç duyduğu özelliklere göre yetiştirilmesi önem taşıyan bir husustur. Bu amaçla ilgili bütün kurumların bir araya gelmesiyle oluşturulacak protokol/protokoller çerçevesinde; çözüme yönelik faaliyetlerin belirlenmesi; pilot uygulamaların kısa sürede gerçekleştirilmesi, sanayici ile hizmet sektörü temsilcilerinin talepleri konusundaki geri bildirimler dikkate alınarak meslek liseleri

ile meslek yüksek okullarının özendirilmesi, eğitim programlarının şekillendirilmesine yönelik girişimlerde bulunulması planlanmaktadır. Bununla birlikte bu tarz çalışmalara destek olmak üzere, Denizli’de kayıtlı istihdamın teşvik edilmesine yönelik yürütülen Avrupa Birliği projesi kapsamında iş gücü arama ve bu alanda teşviklerden faydalanılmasını kolaylaştıracak, farkındalığın artmasına katkı sağlayacak yönde faaliyetler de yürütülmesi de planlanmaktadır.

Hedef 4. Orta ve İleri Teknoloji ile Yeni Pazarlar Bulunmasının Geliştirilmesi (Bölgede Katma Değeri Yüksek Ürünlerin Üretilmesi)

Denizli’deki işletmeler genel yapı olarak aile şirketleri olarak faaliyet göstermekte olup çoğu işletmeci imalatın içinden gelmiştir. Bunun sonucu olarak işletmeler farklı alanlarda yapacakları yatırımlara yönelmektense ağırlıklı olarak daha çok ellerindeki işleri büyütme odaklanmaktadır. Bununla birlikte, fuar katılımları ve bölgede yoğun bir şekilde gerçekleştirilen farkındalık çalışmaları, özellikle yeni neslin de etkisiyle markalaşma ve Ar-Ge faaliyetleri ilde nispeten hız kazanmaya başlamıştır. Denizli sanayicisinin ve yeni yatırımcıların yönelebileceği, yüksek katma değerli ürünlerin üretilebileceği, Denizli şartlarına uygun olası yeni sektörlerin uygulamaya yönelik analiz edilmesi planlanmaktadır. Sanayi ile işbirliği içinde çalışacak bir tekstil Ar-Ge merkezinin kurulması için karar alınması ve AB projesi kapsamında hazırlık çalışmalarının başlatılması planlanmaktadır. Ayrıca, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının firmaların kendi bünyelerinde tasarım ve Ar-Ge merkezi kurmasına yönelik destekleri kapsamında katma değerli ya da orta-yüksek teknoloji ürünlerin üretiminde artış amaçlanmaktadır. Bu kapsamda bu desteklerin tanıtımına yönelik faaliyetler sürdürülmektedir. Ayrıca, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının firmaların kendi bünyelerinde Ar-Ge veya Tasarım Merkezi kurmasına yönelik destekleri kapsamında, katma değerli ya da orta-yüksek teknoloji ürünlerin üretiminde artış amaçlanmaktadır. Buna yönelik Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği (KÜSİ) çalışmaları kapsamında, İl Müdürlüğü, Pamukkale Teknokent, GEKA, KOSGEB, TKDK temsilcilerinin katılımıyla Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri desteği ile diğer hibe ve teşvik programlarının tanıtımına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Hedef 5. Tarımsal Potansiyelin Kullanımının Geliştirilmesi

Denizli’de üretilen tarım ürünlerinin işlenmesi ve aromatik ürünlerinin değerlendirilmesi ile ürünlerin katma değerinin artırılması böylece üreticinin ve bölgenin gelir seviyesinin yükselmesine katkı sağlanması beklenmektedir. Bu amaçla bilgilendirme, farkındalık oluşturma/artırmaya yönelik toplantılar düzenlenmesi ile tarımsal ürün işleyen bir örnek tesis fizibilitesi hazırlanmasına yönelik çalışma yaptırılması planlanmaktadır. Bununla birlikte 1. hedefin yanısıra bu hedefe de katkı sağlayabileceği düşünülen üretilen ürünlerin değerlerinde satımının yapılabilmesi, üreticilerin ürünlerini sağlıklı bir şekilde depolayabilmeleri için Denizli’de lisanslı bir depo, yetkili sınıflandırıcı ve Ar-Ge laboratuvar, eğitim salonu ve borsaya tabi ürünlerin satıldığı satış salonunu içeren bir yapıya ihtiyaç bulunduğundan Denizli Ticaret Borsası tarafından bu alanda bir AB Projesi hazırlanarak başvurusu gerçekleştirilmiştir.

Hedef 6. Alternatif Turizm Potansiyelinin Kullanımının Geliştirilmesi

Bölge planında belirtilen ana eksenlerden olan turizmi 4 mevsime yayma amacını hayata geçirebilmek için farklı turizm yöntemlerinin altyapılarının geliştirilerek her mevsimde, farklı arayışları

olan yerli veya yabancı turiste hitap edebilecek seçeneklerin geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması hazırlanacak bir strateji çerçevesinde sağlanacaktır. Pamukkale'ye ilave alternatif tur güzergâhları oluşturulması ve gelen turistin yeni destinasyonları görmelerine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Denizli'nin sağlık ve termal turizmde potansiyelinin harekete geçirilmesine büyük katkı sağlaması beklenen Pamukkale/Karahayıt'da kurulması planlanan Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesine ilişkin çalışmalarının hızlandırılması da önem taşımaktadır. İlin alternatif turizm potansiyeli ve değerlerini tanıtmaya yönelik yurt dışından yabancı tur operatörleri ve medya kuruluş temsilcilerinin de ağırlanması yönelik faaliyetler planlanmaktadır. Ayrıca, Denizli'de yerel, kültürel ve tarihi değerlerin alternatif turizm potansiyelini harekete geçirmek üzere kullanılması ve korunmasına yönelik bir müze kurulması için hazırlık çalışmalarının başlatılması da önem taşımaktadır.

Hedef 7. Alternatif Turizm, Sanayi, Tarım, Sağlık Sektörlerinde İlin Tanıtımının Çarpıcı, Etkin ve İstenilen Düzeyde Yapılması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmajı)

Alternatif turizm, sanayi, tarım, sağlık sektörlerinde ilin tanıtımının daha etkin ve yenilikçi yöntemler ile yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. İlin yatırım kenti olarak imajının güçlendirilmesine ve elbirliği ile tanıtımının gerçekleştirilmesine odaklanılmalıdır. Bu kapsamda heyet ziyaretleri, fuar katılımları, festival, şenlik vb. etkinliklerin düzenlenmesi, sektörel tanıtım kitapları hazırlanması planlanmaktadır. Denizli İş ve Yatırım Ortamı çalışmasının, ilin ve yatırım olanaklarının yabancılara tanıtımı amacıyla İngilizce çevirisi yaptırılacaktır.

Hedef 8. Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilmesi ve İldeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi

Yatırımcıların ilde ağırlanmalarında kurumların ortak hareket etmesi ve Ajans koordinasyonunda tek elden bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesine yönelik işbirliği altyapısı oluşturulacaktır. Ayrıca, yatırımcıların karar alma süreçlerini hızlandırabilecek ve yatırımların artmasına hizmet edebilecek bilgilendirici dokümanların ilgili kurumlar ortaklığında hazırlanması/hazırlanmasına yönelik faaliyetler yürütülecektir. Bununla birlikte, yatırımcılara hizmet sunan kurumların faydalanabileceği desteklere ilişkin bilgilendirici faaliyetler yapılacaktır. Yatırımcılara yönelik hizmet sunan kurum/kuruluşların altyapıları ile sunulan hizmetlerin iyileştirilmesi ve hizmet süresinin kısaltılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi de planlanmaktadır. İşletmelerin kaynaklarını etkin ve doğru kullanmaları sonucu ilave sermaye birikimi ve verimlilik artışı ile birlikte üretim ve yatırımların artması ile katma değerli üretime katkı sağlanması amacıyla uygulamaya yönelik firma bazlı etkinlik analizi yapılmıştır.

1.3.2 Tablo

No	Hedef	Gösterge
1	Yatırım Yeri Seçeneklerinin Geliştirilmesi ve Altyapısının Güçlendirilmesi	-Jeotermal seracılık yatırımlarına yönelik Sarayköy TDİ OSB'nin faaliyete geçirilmesi ve parsel satışlarının başlatılması, -Makine İhtisas OSB'nin kurulması, -Deri İhtisas OSB'nin karma OSB haline getirilerek farklı sektördeki yatırımlara açılması, -Çardak OSB'nin yatırımcılar için cazip hale getirilerek doluluk oranının % 50'ye ulaştırılması, -Toplulaştırılan parsel adedi, (yaklaşık 90.000 parsel) -Defterdarlık tarafından hazine arazilerinin (özellikle büyük yatırımlar için) belirlenmesi ve 500 dönüm üzeri arazilerin arazi özelliklerini içeren envanterinin hazırlanması.
2	Denizli'nin Lojistik ve İmkanlarının İyileştirilmesi	-Denizli Organize Sanayi Bölgesi'ne antrepo kurulması, -Bozburun Bölgesine yükleme merkezi kurulması, -Çardak Havalimanı, DENSER, Çardak Özdemir Sabancı OSB ve Denizli OSB'nin mevcut demiryolu hattına bağlanması, -Denizli-Aydın ve Denizli-Antalya otoyollarının tamamlanması.
3	Nitelikli İş Gücünün Yetiştirilmesi	-İşbirliği Protokolü: 3 adet, -Kayıtlı istihdamın 2016 yılına göre % 3 artması, -Altyapısı iyileştirilen meslek lisesi/meslek yüksek okulu sayısı: 3 adet, -Tematik Meslek Lisesi kurulumu, -Denizli OSB'deki meslek lisesine ilişkin yapılan çalışmaların geliştirilmesi ve pilot uygulamanın yaygınlaştırılması.

No	Hedef	Gösterge
4	Orta ve İleri Teknoloji ile Yeni Pazarlar Bulunmasının Geliştirilmesi (Bölgede Katma Değeri Yüksek Ürünlerin Üretilmesi)	<ul style="list-style-type: none"> -İşletmelerin bünyesindeki Ar-Ge merkezi sayısının 10'a çıkarılması, -İşletmelerin bünyesindeki tasarım merkezi sayısının 30'a çıkarılması, -TTO'larda kontratlı Ar-Ge projelerinde yıllık % 10 artış sağlanması, -UR-GE projelerinde sektör sayısının 3'ten 4'e çıkarılması. -İlin orta yüksek teknolojili ihracat oranının 2016 yılına göre % 3 artması.
5	Tarımsal Potansiyelin Kullanımının Geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> -Tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılmasına yönelik (üretimi yapılabilecek aromatik ürünler, söz konusu bitkilerin işlenmesine yönelik örnek bir tesis ve pazarlamaya ilişkin) fizibilite: 1 adet, -Denizli'nin Bitkisel Üretim Değeri'nin (TL) 2015 yılına (TÜİK) oranla % 5 artması, - Yeni kurulan tarımsal ürün işleyen tesis sayısı: 5 adet,-Lisanslı depo ve satış yeri kurulması.
6	Alternatif Turizm Potansiyelinin Kullanımının Geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> -Turizm stratejisinin hazırlanması, -Arkeolojik Kent Müzesinin kurulması, - Turist geceleme oranının 2016 yılına göre % 10 artması, -Faaliyete geçen yeni turizm tesisi sayısının 2016 yılına göre % 5 artması, -Termal tedavi için gelecek yerli/yabancı hastaların ve turistlerin gezebilecekleri turizm destinasyonlarının oluşturulması (3 adet). -Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin kurulmasının % 50'sinin gerçekleştirilmesi.
7	Alternatif Turizm, Sanayi, Tarım, Sağlık Sektörlerinde İlin Tanıtımının Çarpıcı, Etkin ve İstenilen Düzeyde Yapılması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmaji)	<ul style="list-style-type: none"> -İlin tanıtımının 4 ülkede yapılması, -İki eşleştirmenin gerçekleştirilmesi.
8	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilmesi ve İldeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> -Kurumların yatırımcılara yönelik hizmet sürelerinde % 10'luk iyileşme sağlanması. -Koordineli ağırlanan yatırımcı sayısı: 4 adet.

2. 2018 YILI EYLEM PLANI

2.1. Açıklamalar

Denizli'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi, desteklenmesi ve yatırım olanaklarının tanıtımı noktasında yaşanan sorun alanları ve çözüm önerilerine ilişkin hususlar 17 Kasım 2016 tarihinde ilgili kurum/kuruluşların katılımıyla gerçekleşen bir odak toplantısında görüşülmüştür. Toplantı öncesi sorun tespit formu kurumlara gönderilerek görüşleri alınmıştır. Odak toplantı çıktıları, sahada daha önce yapılan incelemeler ve görüşmelerden elde edilen sonuçlar değerlendirilerek 8 ana sorun alanı belirlenmiştir. Bu sorunların çözümüne yönelik, bölge planı dönemi olan 2017-2023 yıllarına ait hedefler ile söz konusu hedeflere ulaşma noktasında 2017 yılında hangi açılardan katkı sağlanabileceğine ilişkin eylemler 15 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilen çalıştay ile belirlenmiştir. Sonrasında Denizli Yatırım Destek Ofisi tarafından elde edilen çıktılar incelenerek ve analiz edilerek strateji taslağı hazırlanmıştır. Denizli Valisi başkanlığında ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerin katılımıyla bir toplantı yapılarak değerlendirilmesi sonrası nihai hale getirilerek Yönetim Kurulu onayına sunulmuştur. Ajans Yönetim Kurulu tarafından onaylanan "Denizli İl Yatırım ve Destek Stratejisi" resmi yazı ile ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir. Kurum ve kuruluşlardan strateji çalışmalarını takip edecek ilgili personel bilgileri alınarak 2017 yılı içerisinde çalışmalar sürdürülmüştür.

2017-2023 yıllarına ait hedeflere ulaşmak için 2018 yılında gerçekleştirilecek eylemler ise; kurum ve kuruluşlardan alınan 2018 yılı eylem planı öngörülerini ve yıl boyunca YDO çalışmaları kapsamında yürütülen kurumsal görüşmeler, toplantı, ziyaret, .saha çalışmalar sonucu elde edilen bilgiler ile yatırımcıların talep ve ihtiyaçları dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca eylemler belirlenirken, 2017 yılındaki eylemleri tamamlayacak mahiyette olmaları, hedef göstergelere ulaşmada sağlayacakları katkı ile somut, gerçekçi ve net olmaları gibi hususlar da göz önünde bulundurulmuştur. Yaklaşık maliyetler hesaplanırken ilgili kurumlarla görüşülerek ve daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek öngörü olarak maliyetler sunulmuş olup bir kısmının değişebileceği değerlendirilmektedir. Fon kaynakları olarak kurumların kendi bütçeleri ile yerel ve uluslararası destek mekanizmalarından faydalanılması planlanmaktadır.

Geçmiş Yıl (2017) Eylem Planı kapsamındaki eylemlerin gerçekleşmelerine ilişkin değerlendirmeler aşağıda belirtilmektedir:

2017 yılında belirlenen 34 eylemden 30'u tamamlanmış olup 4 eylem ise tamamlanamamıştır. Söz konusu 4 eylem içinde birtakım gerçekleştirmelerde bulunulmuş ancak nihai hale gelmediğinden tamamlanmadı olarak değerlendirilmiştir.

Geçmiş Yıl (2017) Eylem Planı gerçekleştirme oranı % 88,2'dir.

2017 yılı eylemlerini genel olarak bazı faaliyetlere dair örnekler üzerinden değerlendirecek olursak; genelde hedeflenen çalışmanın yapıldığı bazı örneklerde de hedeflenen sayının üzerinde gerçekleştirme sağlandığı görülmektedir. Örneğin, "Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler" başlıklı sorun alanına yönelik jeotermal enerji potansiyeli ile Türkiye'nin en

önde gelen sahasına sahip Sarayköy’de özellikle jeotermal seracılığa yönelik hizmet vermesi beklenen Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas OSB’nin hedeflendiği şekilde altyapı çalışmalarının %70’i tamamlanmış, Deri İhtisas OSB’nin karma OSB olmasına ilişkin hazırlıklar yürütülmüş ve Makine İhtisas OSB’nin kurulumuna ilişkin süreçler başlatılmıştır.

“Nitelikli İşgücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler” başlıklı sorun alanına yönelik belirlenen eylemler kapsamında; Denizli Sanayi Odası tarafından Pamukkale Üniversitesi ortaklığında yürütülen AB Hibe Projesi kapsamında, kayıtlı istihdamının teşvikine yönelik iş gücü arama ile teşvikler hakkında bilgilendirmeye yönelik internet sitesi (www.istihdamatesvik.com) yaptırılmış ve 3 eğitim düzenlenmiştir. Denizli OSB Müdürlüğü tarafından pilot uygulama şeklinde, meslek liselerinin özendirilmesine yönelik; İl Özel İdaresi 75. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine, meslek liselerinin özendirilmesi kapsamında yemek ve burs verilerek servis imkanı sağlanmış ve uygulama yaygınlaştırılmak üzere billboardlar ile duyurulmuştur. Stratejideki **“Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)”** başlıklı sorun alanına yönelik; 2017 yılında 10 işletmenin bünyesinde tasarım merkezi kurulması hedeflenmiş; Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği ziyaretleri, bilgilendirme etkinlikleri ve özel sektördeki firmaların da konuya olumlu yaklaşımı sayesinde hedeflenen değerin iki katı aşılmış, 21 işletmenin bünyesinde tasarım merkezi kurulmuştur. Üniversite – Sanayi işbirliğinin geliştirilmesi kapsamında TTO’larda 10 tane kontratlı Ar-Ge projesi yapılması hedeflenmiş, 33 tane proje imzalanmıştır. Denizli en çok tasarım merkezi olan 2. il konumunda olup Türkiye’deki 100. tasarım merkezi de Denizli’de kurulmuştur. 15 firmanın yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılımının sağlanması hedeflenmiş; Denizli Ticaret Borsası 15 üye firması ile Almanya’da düzenlenen Anuga Fuarı’nı ziyaret etmiş, Denizli Ticaret Odası’nın faaliyetleri kapsamında 50’nin üzerinde firma ziyaret ve ikili iş görüşmelerine katılmış, Pamukkale Teknokent ve GEKA’nın faaliyetleri kapsamında ise toplan 19 firmanın fuarlara katılımı sağlanmıştır. Ayrıca, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Pamukkale Üniversitesi tarafından meslek lisesi ve meslek yüksekokullarının altyapısının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. Bununla birlikte Denizli Yatırım Destek Ofisi tarafından yürütülen danışmanlık faaliyetleri ile, yatırımlarda devlet yardımları (teşvikler) kapsamında orta-yüksek teknoloji yatırımlarının 4. bölgeden 3 firmanın 4. Bölge desteklerinden haberdar olmaları ve teşvik belgesi almaları sağlanmıştır. Bu kapsamda yıllardır faaliyete geçmesi için çalışmalarının sürdürüldüğü Çardak Özdemir Sabancı OSB’de OSB Müdürlüğü ile koordineli çalışılarak toplamda **140 kişiye** istihdam sağlayan **55.900.000 TL’lik** yatırımların faaliyete geçmesine katkı sağlanmıştır. Yatırımcı firmalar, yatırım konusu, tutarı ve hedeflenen istihdam hakkında özet bilgiler ise aşağıda sunulmaktadır.

Firma Adı	Yatırım Konusu	Yatırım Tutarı	İstihdam
Türkeli Ray	Asansör rayı	8.000.000 TL	40
Sanel Asansör	Muhtelif asansör parçaları	20.450.000 TL	50
İkiler Filtre	Hava, yakıt ve yağ filtreleri	27.450.000 TL	50

“Lojistik İmkanlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği” başlıklı sorun alanına yönelik Denizli OSB Müdürlüğü tarafından gümrükleme hizmetleri sunabilecek antrepo kurulmasına yönelik girişimlerde bulunulmuş, bina tahsisi gerçekleştirilmiş, faaliyetleri yürütmek üzere OSB’nin hissedarı olacağı bir şirket kuruluma yönelik hazırlıklar başlatılmıştır. Ancak henüz OSB’de antrepo kurulumu tamamlanamamış olup 2018 yılında faaliyetlerinin sürdürülmesi planlanmaktadır.

“Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması” başlıklı sorun alanına yönelik Ajans tarafından Denizli özelinde Türkçe, İngilizce, Almanca, Çince, Japonca ve Arapça dillerinde haritalı Pamukkale broşürü yaptırılmış; fuarlarda dağıtımı yapılmak üzere Türkçe ve İngilizce yapılan Güney Ege kitapçığı ve broşürleri çalışması içerisinde Pamukkale’ye yer verilmiş; 2017 Hestourex (Sağlık ve Spor Turizmi) Fuarı için Denizli özelinde sağlık ve spor turizmini konu alan leaflet ve magnet/bardak altlığı yaptırılmıştır. Türkçe, İngilizce, Almanca, Rusça ve Japonca dillerinde hazırlanan Bir Denizli Seyahatinin Ajans ve ilgili kurum/kuruluşların çalışmaları ile Birleşik Arap Emirlikleri, Gürcistan, Rusya, Norveç, Kuveyt, Tacikistan, Azerbaycan, Kazakistan, Beyaz Rusya, Tayland, Kanada, İran, Almanya ve Romanya’dan ilgililere ulaştırılmıştır. Yabancı tur operatörleri, medya mensupları, köşe yazarlarının bölgede ağırlanmasına yönelik Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, yerel yönetimler ve Ajans tarafından çalışmalar yapılmıştır. Bununla birlikte 2017 yılında turizm faaliyetlerine yön verecek stratejinin hazırlanmasına yönelik çerçevenin belirlenmesi ile hizmet alımına ilişkin hazırlıkların başlatılması konulu eylem kapsamında; çerçevenin belirlenmesine yönelik teknik şartname hazırlanmış ve hizmet alım süreci için fiyat teklifi alınmış olup eylem yerine getirilmiştir, Ancak beklenenin üzerinde yaklaşık maliyet çıkması sebebiyle 2018 yılı için çalışmanın şekli değiştirilerek daha küçük boyutlu bir çalışma olan alternatif turizm envanteri oluşturulması ve geliştirilecek öncelikli mekânsal alanların belirlenmesine yönelik bir faaliyetin başlatılması planlanmaktadır.

“Tarımsal Potansiyelin Kullanımının Geliştirilmesi” başlıklı sorun alanına yönelik; ürünlerin sağlıklı ve güvenli depolanmaları, analiz edilmeleri, yıl boyu satış imkanı sunulması için bir yapının kurulmasına yönelik Denizli Ticaret Borsası tarafından bir proje hazırlanarak AB fonuna başvurulmuştur. Katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimi, iyi tarım uygulamaları, tarımsal destekler vb. konularda Denizli Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlüğü ve ziraat odaları tarafından çeşitli bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Örneğin, Denizli Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından yaklaşık 3.500 üretici, teknik personel ve yatırımcıya yönelik bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

“Alternatif turizm, sanayi, tarım sektörlerinde ilin tanıtımının çarpıcı, etkin ve istenilen düzeyde yapılmaması” başlıklı sorun alanına yönelik olarak; Denizli Ticaret Odası tarafından Sudan Kızıldeniz Eyalet Valisi ve Sudan Cumhurbaşkanı Yardımcısı katılımıyla 2 heyete Denizli’nin sanayi potansiyeli ve olanaklarının tanıtılması gibi etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bunun yanısıra Denizli’nin iş ve yatırım ortamına ilişkin bilgiler içeren, Türkçesi pek çok paydaş tarafından çalışmalarında kullanılan, Ajans YDO çalışmalarından biri olan “Denizli İş ve Yatırım Ortamı” kitabının yabancı yatırımcı ve ilgili paydaşlara sunulmak üzere İngilizce’ye çevrilmesi sürecinin 2017 yılı sonuna kadar tamamlanması sağlanacaktır.

“Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilememesi ve İldeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi” başlıklı sorun alanına yönelik; Yatırımcıların ortak vizyon ile yönlendirilebilmesi için 3 yabancı yatırımcıya Denizli, yatırım olanakları ve ilgilendikleri sektöre ilişkin Denizli’nin iş ve yatırım durumuna yönelik bilgi notları hazırlanmış ve ilgili yerel paydaşların katılımıyla birlikte saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Gerek Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği gerekse Denizli Yatırım Destek Ofisi’nin faaliyetleri kapsamında yatırımcılara bilgilendirme ziyaretleri ve kurumların ortaklığında bilgilendirme toplantıları da gerçekleştirilmiştir.

Yatırımcıları ve yatırımcılara hizmet sunan kurumları faydalanabilecekleri desteklere ilişkin yönlendirmek amacıyla hazırlanan “GEKA Denizli Yatırım Destek Bilgilendirme Serisi Kitapları” Denizli Ticaret Odası, Denizli Sanayi Odası, Denizli OSB Müdürlüğü tarafından üyelerine, ilgili paydaşlara ve yatırımcılara dağıtılmış olup çalışmalarında da halihazırda kullanılmaktadır. Denizli’yi doğal, kültürel değerlerinden ekonomik faaliyetlerine kadar geniş bir yelpazede tanıtan Türkçe, İngilizce, Almanca, Rusça ve Japonca hazırlanan Bir Denizli Seyahati kitabı, Denizli Ticaret Odası, Denizli Sanayi Odası, DENİB tarafından üyelerine, yerli yabancı yatırımcılara, çeşitli ülkelerdeki paydaşlara ve ticaret ataşeliklerine 2017 yılında gönderilmiştir. Bunun dışında ildeki Pamukkale/Karahayıt’taki oteller ve tıp merkezleri tarafından da çeşitli ülkelerdeki ilgililere de dağıtılmaktadır. Bu kapsamda birçok ülkede Denizli’ye yönelik yapılan faaliyetlerde ve Denizli’nin tanıtımında kullanılmıştır.

Denizli İş ve Yatırım Ortamı ile Bir Denizli Seyahati Denizli Valiliği, Denizli Sanayi Odası, bilgilendirme kitapları ise Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Denizli OSB Müdürlüğü tarafından internet sitelerinde yayınlanmıştır.

Bunun yanısıra, yatırımcıların/girişimcilerin yatırım planları kapsamında bürokratik süreçlere ilişkin doğru ve etkin bilgilendirilmeleri ile yönlendirilmeleri kapsamında kurumların iş süreçlerine ilişkin bilgileri internet sayfalarından duyurulmakta olup bu hizmeti sağlayan kurumlar arasında Denizli Valiliği, Denizli Büyükşehir Belediyesi, Denizli Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Denizli Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Denizli İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, yerel yönetimler, Denizli Ticaret Odası, Denizli Sanayi Odası gibi pek çok kurum yer almaktadır.

2018 Eylem Planı kapsamındaki eylemlerin gerekçeleri aşağıda belirtilmektedir:

Eylem 1. Özellikle jeotermal seracılık olmak üzere tarıma dayalı sanayi yatırımları için Sarayköy’de kurulan Tarıma Dayalı İhtisas OSB’nin faaliyete geçirilmesine yönelik 2017 yılında yaklaşık % 70’i gerçekleştirilen altyapı çalışmalarının 2018 yılı içerisinde tamamlanmasının ildeki yatırım yeri seçeneklerinin geliştirilmesi ve altyapının güçlendirilmesi kapsamında önem taşımaktadır.

Eylem 2. Yatırım yeri temini, altyapının güçlendirilmesi ve ortak yatırım alanlarının oluşturulması kapsamında ön taleplerin toplanıp 2017 yılı eylemleri çerçevesinde yer seçimine yönelik çalışmaların yürütülerek, kurum kuruluş görüşleri alınarak, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvurunun yapıldığı Makine İhtisas OSB’nin kurulumu için 2018 yılında yer seçiminin netleştirilmesi ve çalışmaların hızlandırılması yatırım yeri seçeneklerinin geliştirilmesi için önem taşımaktadır.

Eylem 3. Yeterli doluluk oranına ulaşamayan ve bu kapsamda altyapı hizmetlerinin maliyetini de azaltamayan Deri İhtisas OSB'nin 2017 yılında karma OSB haline gelmesi için başvuru gerçekleştirilmiş ve ilgili süreçlerin yürütülmüştür. 2018 yılında karma OSB olarak diğer sektör yatırımlarına açılması, yatırımcılara bu konunun duyurulması ile hem yatırım yeri seçeneklerinin artırılması hem de OSB'nin istenilen doluluğa ulaşarak etkin kullanımı ve altyapı hizmeti maliyetlerinin düşürülmesi konusunda katkı sağlanması planlanmaktadır.

Eylem 4. Küçük ölçekli tarım arazilerinin toplulaştırılması ile daha büyük araziler elde edilmesi, büyük ölçekli yatırımlar için uygun geniş arazilerin belirlenmesi faaliyetlerine devam edilmesinin yatırım yeri seçeneklerinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda, strateji dönemi (2017-2013) içerisinde aşama aşama tamamlanacak çalışmalar ile 90.000 parsellik bir alana yönelik çalışmanın bitirilmesi planlanmaktadır.

Eylem 5. İl genelinde sektörel ihtiyaçlar ve gelişme potansiyeli yüksek sektörlerle yönelik yatırım yeri seçeneklerinin oluşturulması, yatırımcılara sunulması, yatırım yeri temininin kolaylaştırılması yatırımların önünün açılabilmesi için önem taşımaktadır. Sektörel ihtiyaçlar ve gelişme potansiyeli yüksek sektörlerle öncelik verilerek, Defterdarlık tarafından yatırıma uygun olan Hazine taşınmazlarının belirlenmesi ve duyurulması çalışmalarının yürütülmesi önemlidir.

Eylem 6. Denizli'de özellikle ihracatçı firmaların yoğunlukta olduğu, Denizli Gümrük Müdürlüğü'nün de bulunduğu, Denizli Organize Sanayi Bölgesi içinde; fiyatların daha avantajlı hale getirilmesi, ihracat yapan firmaların İzmir'de gümrükleme yapmayı tercih etmek zorunda kalmamaları ve işlemlerin ilde hızlı şekilde gerçekleştirilebilmesi için duyulan ihtiyaç kapsamında A tipi Genel Antreponun kurulabilmesi için hazırlık süreci 2017 yılında tamamlanarak bina tahsisi gerçekleştirilmiş olup işlemlerin 2018 yılında sürdürülerek antreponun faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır.

Eylem 7- Eylem 8 Ortak Açıklaması: Denizli OSB'nin mevcut demiryolu hattına iltisak hattı ile bağlanmasına yönelik girişimde bulunularak ilgili projenin hazırlık çalışmasının başlatılması ile sanayileşmenin yoğun olduğu Bozburun bölgesinin mevcut demiryoluna bağlanarak bir yükleme merkezi kurulmasına yönelik talebin TCDD yatırım planına alınması için müracaatta bulunulması planlanmaktadır. Söz konusu girişimler ile strateji dönemi sonunda (2017-2023) işletmelerin demiryolu kullanım seçeneklerinin artırılması ve lojistik imkânların iyileştirilmesine katkı sağlanması beklenmektedir.

Eylem 9. Güçlü sanayisi ile dikkat çeken illerden biri olan Denizli'nin birçok sektöründe yaşanan nitelikli iş gücü teminindeki sorunun çözümüne katkı sağlamaya yönelik piyasanın ihtiyaçları dikkate alınarak 2018 yılında bilgilendirme ve eğitim (girişimcilik, işbaşı, dış ticaret, yabancı dil vb.) faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Eylem 10. Sanayide ihtiyaç duyulan kalifiye ara elemanların lise seviyesinde yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla; meslek liselerinin özendirilmesi, öğrenciler tarafından tercih edilmesine yönelik örnek olunması için meslek lisesi öğrencilerine burs, servis ve yemek imkânı sağlanması, bu uygulamanın ve tanıtımının devam ettirilmesi planlanmaktadır.

Eylem 11. Sektör temsilcilerin talepleri doğrultusunda piyasada ihtiyaç duyulan alanlarda nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere Mesleki Eğitim Merkezi kurulmasına yönelik hazırlık çalışmaları yürütülecektir. Böylece hem ildeki sanayi kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanın bulunmasına hem de istihdam olanaklarının artmasına katkı sağlanması beklenmektedir.

Eylem 12. Nitelikli iş gücü yetiştirilmesi, meslek liselerinin ve meslek yüksek okullarının tercih edilir hale gelmesi ve piyasa koşullarına uygun eğitim verilmesine katkı sağlanması için sanayiciden gelen talepler de dikkate alınarak meslek liseleri ile meslek yüksek okullarının altyapılarının iyileştirilmesine yönelik 2017 yılında yürütülen faaliyetlere 2018 yılında da devam edilecektir.

Eylem 13. Orta-yüksek teknoloji ile yeni pazarlar bulunmasının geliştirilmesi ve katma değerli ürünlerin üretimi hakkında farkındalık oluşturmak ve firmaları yönlendirebilmek için özel sektöre yönelik toplantı, demoday vb. çeşitli etkinlikler düzenlenmesi planlanmaktadır.

Eylem 14. İlgili kurumlarının koordinesinde veya desteklerinden faydalanılarak, firmaların kendi imkânları ile ve/veya Ur-Ge vb. çalışmalar kapsamında Denizli'deki firmaların yurt içi ve yurt dışındaki fuarlara katılım sağlaması ile yeni pazarlar bulunması ve katma değerli ürün üretimi konularındaki gelişmeleri takip etmeleri, işbirliği ağları ve yurtdışı bağlantılarını geliştirmelerine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Eylem 15. Orta-yüksek teknoloji ile yeni pazarlar bulunmasının geliştirilmesi ve katma değerli ürünlerin üretimi hakkında farkındalık oluşturmak, desteklerden yararlanma oranının ilde artmasına katkıda bulunmak ve firmaları yönlendirebilmek için ilgili kurumların bir araya gelmesiyle firma ziyaretleri gerçekleştirilerek işletmelere birebir bilgilendirme yapılması ve destek mekanizmalarının tanıtılmasına yönelik faaliyetlere 2018 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.

Eylem 16- Eylem 17 Ortak Açıklaması. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı destekleri kapsamında işletmelerin kendi bünyelerinde Ar-Ge veya tasarım merkezi kurmaları ile katma değerli ya da orta-yüksek teknolojili ürünlerin üretiminin yaygınlaştırılması ve artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. 2017 yılı itibariyle Denizli'de kurulan özellikle tasarım merkezi kurulumu hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Söz konusu başarılı çalışmanın devam ettirilmesinin il bazında önem taşıdığı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda Ar-Ge ve tasarım merkezleri desteklerinin tanıtımına yönelik faaliyetlerin sürdürülmesi, Pamukkale Teknokent koordinesinde söz konusu desteklerden faydalanarak bünyelerinde Ar-Ge veya tasarım merkezi kuran firmalarının sayısının artırılması planlanmaktadır.

Eylem 18. Orta-yüksek teknolojinin geliştirilmesi ve katma değerli ürünlerin üretimine yönelik Teknoloji Transfer Ofislerince (TTO) üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler önem taşımaktadır. TTO'nun faaliyetleri kapsamında bilgilendirme etkinlikleri sonucunda 2017 yılında 33 proje üretilmiş olup 2018 yılında da girişimcilerin ve firmaların Ar-Ge projeleri geliştirmeye devam etmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Eylem 19: Sarayköy Türkiye'nin önde gelen jeotermal bölgelerinden biri olup potansiyelinin tarımsal ekonomiye kazandırılmasına yönelik çalışmalar uzun bir dönemdir devam etmektedir. Sarayköy

Tarıma Dayalı OSB'nin faaliyete geçirilmesine yönelik çalışmaların 2018 yılında tamamlanması, sera parsellerinin satışa çıkarılması ve OSB'ye yatırımcı çekilmesine yönelik faaliyetler bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmaların somutlaşması, ihtiyaç duyulan toplu ve düzenli jeotermal seracılık yatırım alanının yatırımcılara sunulması ve yatırım yeri seçeneklerinin artırılması açısından önem arz etmektedir.

Eylem 20. Coğrafi konumu, iklimsel şartları ve toprak yapısı sebebiyle birçok tarım ürününün yetiştirildiği ilde ilin ve üreticilerin gelir seviyesinin yükselmesine, tarımsal sanayinin daha da gelişmesine ve yeni pazarlar ile ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine katkı sağlanması amacıyla katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimi, iyi tarım uygulamaları ve işlenerek pazara sunulması ile desteklere yönelik bilgilendirme ve farkındalık artırma amaçlı etkinliklerin 2018 yılında devam edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. 2017 yılında hedeflenenin üzerinde yaklaşık 80 adet etkinlik gerçekleştirilmiş olup 2018 yılında da bilgilendirme ve farkındalık artırmaya yönelik faaliyetlerin sürdürülmesi planlanmaktadır.

Eylem 21. Kırsal kalkınmanın önemli öğelerinden biri olan üretici örgütlerinin desteklenmesi kapsamında, ilde belirlenecek potansiyeli olan bir kooperatifin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve pazar bulunmasına yönelik mentörlük hizmetinin alınmasının sağlanması planlanmaktadır. Böylelikle, hem tarımsal üretim miktarının artmasına hem de katma değeri yüksek ürünlerin ulusal ve uluslararası pazarlara girmesine katkı sağlanması da hedeflenmektedir.

Eylem 22. Tarıma dayalı sanayide katma değeri artırmaya yönelik ürünler elde edilmesinde önemli bir yeri olan tıbbi aromatik bitkilerin yetiştirilmesinin yaygınlaştırılması ve işlenmesine yönelik farkındalığın geliştirilmesine katkı sağlanması amacıyla bir tanıtım etkinliği gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu etkinliğin ildeki potansiyeli yüksek bir tıbbi aromatik bitki özelinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Eylem 23. Tarımsal potansiyelin etkin kullanımının geliştirilmesi kapsamında; çiftçilerin ürettiği özellikle hububat ve yağlı tohumlu ürünlerin bozulmadan güvenli depolanabilmeleri, sadece hasat döneminde değil, yıl boyu satışlarının yapılmasına imkân sağlamaya yönelik lisanslı bir depo, yetkili sınıflandırıcı ve Ar-Ge laboratuvar, eğitim salonu ile borsaya tabi ürünlerin satıldığı satış salonunu içeren bir yapıya ihtiyaç duyulduğundan bu kapsamda Çivril ilçesi için Avrupa Birliği (AB) fonlarından yararlanmaya yönelik bir proje hazırlanarak başvuru yapılmıştır. 2018 yılında ise, Çivril merkez olmak üzere Tavas ve/veya Denizli Merkezde de lisanslı depo kurulmasına yönelik bir projenin hazırlığına ilişkin süreçlerin yürütülmesi planlanmaktadır.

Eylem 24. Denizli'nin coğrafi koşulları, verimli toprakları ve iklimsel geçiş bölgesinde olmasının avantajlarından daha fazla yararlanma, bitkisel üretim değerinin yükseltilmesi ve tarımsal ekonominin güçlenmesine katkı sağlamak üzere Denizli Ticaret Borsası koordinesinde proje yürütülmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'nin leblebi üretiminin % 80'sini karşılayan Denizli'de tarıma dayalı sanayide değerli bir hammadde kaynağı olan nohuttaki Antraknoz hastalığının giderilmesi, işlem görmeye dayanıklı ve iklim koşullarına uygun tohumlarının geliştirilmesi ve/veya ildeki yüksek verimli ceviz ağacı sayısının arttırılmasına yönelik her yıl çıktıları olması beklenen 5 yıllık bir proje yürütülmesi planlanmaktadır.

Eylem 25 – Eylem 30 Ortak Açıklaması. İlin alternatif turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve etkin şekilde harekete geçirilmesine yönelik alternatif turizm envanteri oluşturulması ve geliştirilecek öncelikli mekânsal alanların belirlenmesine yönelik hazırlıkların 2018 yılında başlatılması planlanmaktadır. Ayrıca, hâlihazırda Türkiye'nin en çok ziyaret edilen örenyeri olan Pamukkale'nin markalaşmasına katkı sağlamak üzere uluslararası bir tanıtım, tasarım ve strateji belirleme çalışmasını içeren Pamukkale Şehri Markalaşma Projesinin hazırlanması amaçlanmaktadır.

Eylem 26. İlin alternatif turizm potansiyelinden etkin şekilde yararlanmak üzere söz konusu potansiyelin geniş ölçekte tanıtılabilmesi için tur operatörlerinin, acentaların, medya temsilcilerinin, köşe yazarlarının vb. ağırlanması ve ilin sahip olduğu değerlerin günümüz koşullarına uygun şekilde tanıtımının yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Eylem 27-Eylem 28 Ortak Açıklaması. Yerli ve yabancı turistlerin geceleme oranının artmasına ve alternatif turizm potansiyelinin harekete geçirilmesine katkı sağlayabilecek tesislerin kurulması ve projelerin yürütülmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda yürütülebilecek önemli proje alternatifleri arasında; Karahayıt Kent Ormanı, Karahayıt ve Pamukkale Spor Kompleksleri, Karahayıt-Akköy-Pamukkale bisiklet yolları alternatif güzergâhları oluşturulması, uluslararası tanıtım etkinlikleri ve/veya antik kentlere yönelik projeler vb. yer almaktadır. Bahse konu proje alanlarından 2018 yılında 3 tanesine öncelik verilerek proje hazırlanması ve/veya yürütülmesi amaçlanmaktadır. 2018 yılında gerçekleştirilmesi planlanan benzer alana yönelik bir başka eylem ise; Pamukkale Belediyesi tarafından termal, inanç ve kültür turizminin birleştiği Pamukkale-Hierapolis Antik kenti karşısında alternatif turizme yönelik altyapının güçlendirilmesi için uluslararası standartlarda bir Turizm Kompleksi kurulmasına yönelik hazırlık çalışmalarının yürütülmesi planlanmaktadır.

Eylem 29. Özellikle yurtdışına yönelik etkinliklerde kullanmak, farklı platformlara ulaştırmak üzere doğal, tarihi ve kültürel değerleri içeren alternatif turizm potansiyelini tanıtıcı (Termal Kent Pamukkale Karahayıt kitapçığı, Pamukkale turizm haritası vb.) çalışmaların hazırlanması/hazırlatılması ile ilin çarpıcı ve etkin şekilde tanıtılmasına, ağırlanan yerli/yabancı turist sayısı ile ortalama geceleme sürelerinin artmasına ve ekonomik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesine katkı sağlanması planlanmaktadır.

Eylem 31. Denizli'de alternatif turizm potansiyelini harekete geçirmeye katkı sağlamak; yerel, kültürel, tarihi değerlere sahip çıkmak ve sergilemek amacıyla 2017 yılı eylemleri çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmalar ile ilgili imar planı değişikliği yapılan, arazi tahsisi gerçekleştirilen, ön hazırlık süreçleri tamamlanan ve strateji döneminde (2017-2023) gerçekleştirilmesi amaçlanan ilde müze kurulması çalışmaları kapsamında; 2018 yılında projelendirme çalışmalarının yürütülmesi planlanmaktadır.

Eylem 32– Eylem 33 Ortak Açıklaması. İlin ve yatırım olanaklarının ikili işbirliği sağlama, ticari ilişkileri geliştirme ve yeni yatırımcı çekme yönünde ilgili sektör temsilcileriyle birlikte tanıtımına yönelik girişimlerde bulunulması ile ikili eşleştirme etkinliklerinin yapılmasına yürütülmesine devam edilecektir. Bununla birlikte ilin sektörel tanıtımına yönelik firmaların, üreticilerin ve yatırımcıların yurt içi ve dışında organize edilen fuarlara katılım sağlamaları önem arz etmektedir.

Eylem 34- Eylem 36 – Eylem 37 Ortak Açıklaması. Halihazırda Denizli’de faaliyetlerini sürdüren veya ilde yeni yatırım yapmayı planlayan yatırımcı, girişimci ve/veya bunlara hizmet sunan kurumların faydalanabileceği desteklere ilişkin bilgilendirici dokümanlar hazırlanması ve mevcut işletmelerin üretim verimliliğinin artırılması ile iş fikrine sahip olan girişimcilerin iş kurmalarına yönelik devlet hibe ve teşvik programlarının tanıtımına ilişkin bilgilendirme toplantıları, ziyaretler vb. etkinlikler yapılması planlanmaktadır. Bununla birlikte yatırımcılara hizmet veren kurumların hizmet standartları, süreleri vb. bilgileri içeren iş süreçleri internet sayfalarından duyurulmakta olup güncel biçimde yayınlanmaya devam edilmesi planlanmaktadır. Söz konusu çalışmaların ildeki ilgili paydaşların desteklerden yararlanma oranının artmasına, yatırım süreçlerinin kolaylaşmasına ve altyapılarının güçlendirilmesine de katkı sağlaması beklenmektedir.

Eylem 35. Yatırımcıların tek elden ortak vizyon ile yönlendirilmesini sağlamak, ilin yatırım ortamını ve fırsatları etkin biçimde tanıtarak yatırımcıların karar alma süreçlerini hızlandırmak ve yatırımların artmasına hizmet etmek amacıyla; 2018 yılında 1 adet yatırımcı ya da yatırımcı yönlendiren kuruluşun YDO koordinasyonunda ilgili paydaşlar ile koordineli ağırlanarak ilin yatırım olanaklarının tanıtılması planlanmaktadır.

2.2. Tablo

2.2.1. Geçmiş Yıl (2017) Eylem Planı Gerçekleşmeleri Tablosu

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
1	Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas OSB'nin altyapı çalışmalarının yaklaşık % 70'inin tamamlanması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Sarayköy TDİ Yönetim Kurulu Başkanlığı	Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	10 Milyon (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bk.lığı kanalıyla)	Aralık 2017 (2018'de devam edecek)	Tamamlandı	X
2	Kurulumuna ilişkin talebin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirildiği, Makine İhtisas OSB'ye ilişkin yer ve alternatif yer seçimi gibi süreçlerin yürütülmesi ve çalışmalarının hızlandırılması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Denizli Sanayi Odası	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	0	Aralık 2017	Tamamlandı	

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
3	Deri İhtisas OSB'nin karma bir OSB haline getirilerek diğer sektör yatırımlarına açılmasına ilişkin süreçlerin yürütülmesi, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına sunulacak belgelerin hazırlanması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılışılın Güçlükler	Deri İhtisas OSB Bölge Müdürlüğü	Deri İhtisas OSB Müteşebbis Heyet	0	Aralık 2017 (2018'de devam edecek)	Tamamlandı	X
4	Çardak OSB'ye yatırımcı çekilmesine yönelik faaliyetleri belirleyen yol haritası ile OSB'nin tanıtıma yönelik filmin hazırlanması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılışılın Güçlükler	Çardak Özdemir Sabancı OSB Müdürlüğü	GEKA	0	Mart 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
5	Özellikle tarım, hayvancılık ve jeotermal seracılık vb. yatırım alanlarına yönelik büyük ölçekli yatırımlar için arazi toplulaştırma çalışmalarının yapılması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılışılın Güçlükler	Denizli Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Tapu Kadastro İl Müdürlüğü	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X
6	Defterdarlık tarafından hazine arazilerinin (özellikle büyük yatırımlar için) belirlenmesi ve 500 dönüm üzeri arazilerin arazi özelliklerini içeren envanterinin hazırlanması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılışılın Güçlükler	Denizli Defterdarlığı	GEKA	0	Aralık 2017	Tamamlanmadı	Defterdarlık tarafından yatırımcılara yönelik hazine arazileri belirlenerek ilan edilmekte olup envanter konusunda bir çalışma yürütülmemiştir, GEKA eyleme konu çalışma yerine Yatırımcı Bilgi Sistemi (YATBİS) kurulmasına yönelik hazırlıklarını sürdürülmektedir.

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
7	Denizli OSB içine antrepo kurulması	Lojistik İmkanlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği	Denizli OSB Müdürlüğü		400.000	Aralık 2017	Tamamlanmadı (Devam ediyor)	Bina tahsisi gerçekleştiren,, resmi yazışmaları sürdürülen, kurulumu için vergi mükellefi olabilecek yapının oluşturulmasına yönelik hazırlıkları devam ettirilen çalışmanın 2018 yılında tamamlanması beklenmektedir.
8	Bozburun Bölgesine yükleme merkezi kurulması için TCDD Genel Müdürlüğüne müracaatta bulunulması ve süreçlerin yürütülmesi	Lojistik İmkanlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği	Denizli Sanayi Odası	Denizli Valiliği, Bölgedeki İşletmeler	0	Aralık 2017 (2018'de devam edecek)	Tamamlanmadı	Müracaat gerçekleştirilmiş olup protokol hazırlığı süreci yürütülmüş ancak finansman kaynağı bulunamadığından TCDD'nin yatırım planına alınarak devlet eliyle gerçekleştirilmesine yönelik girişimde bulunulmuştur.
9	Nitelikli İşgücü Temini ve Yetiştirilmesi kapsamında işbirliği	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Pamukkale Üniversitesi, GEKA, DTO, DSO, DTB, DENİB, İŞKUR, STK'lar	0	Aralık 2017	Tamamlandı	x

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	protokolünün oluşturulması							
10	Kayıtlı istihdamının teşviki kapsamında iş gücü arama ile teşvikler hakkında bilgilendirmeye yönelik bir internet sitesi kurulması, eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin yapılması	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli Sanayi Odası	Pamukkale Üniversitesi, İŞKUR	450.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X
11	Meslek liselerinin ve meslek yüksekokullarının altyapısının iyileştirilmesi (2 adet)	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Pamukkale Üniversitesi	1.250.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X
12	Pilot uygulama şeklinde meslek lisesi öğrencilerine, meslek liselerinin	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli OSB Müdürlüğü	Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü, DSO, DTO, DTB, DENİB	350.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	özendirilmesi kapsamında burs, servis ve yemek verilmesi ile bu uygulamanın yaygınlaştırılması							
13	Sektör temsilcilerinden gelen talep doğrultusunda yoğun eleman ihtiyacı olan alanlara yönelik meslek edindirme kurslarının açılması (5 adet)	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	İŞKUR	Halk Eğitim Merkezleri	0	Aralık 2017	Tamamlandı	x
14	Orta-yüksek teknoloji ile yeni pazarlar bulunmasının geliştirilmesine katkı sağlamaya yönelik bilgilendirme toplantıları,	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Pamukkale Teknokent	Denizli Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, GEKA, DTO, DSO, DTB, DENİB, KOSGEB	150.000	Aralık 2017	Tamamlandı	x

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	demoday vb. etkinliklerinin organize edilmesi (2 adet)							
15	Destek Mekanizmalarının Tanıtımına ve Farkındalığın Oluşturulmasına İlişkin Firma Ziyaretlerinin yapılması (50 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	GEKA, Pamukkale Teknokent, KOSGEB, TSE	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X
16	Üniversite-Sanayi İşbirliğinin geliştirilmesi kapsamında TTO'larda kontratlı AR-GE projelerinin yapılması (10 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Pamukkale Teknokent	Pamukkale Üniversitesi, Özel Sektör, Girişimci	0	Aralık 2017	Tamamlandı (33 Adet)	X
17	Denizli'deki işletmelerin bünyesinde Ar-Ge merkezi kurulması	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Pamukkale Teknokent, Özel Sektör	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	(5 adet)	Üretilmemesi)						
18	İşletmelerin bünyesinde tasarım merkezlerinin kurulması (10 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katkı Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Pamukkale Teknokent, Özel Sektör	0	Aralık 2017	Tamamlandı (21 adet)	X
19	Firmaların yurtiçi ve dışı fuarlara katılımının sağlanması (15 firma)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katkı Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Ticaret Odası	Pamukkale Teknokent, Denizli Sanayi Odası, Denizli Ticaret Borsası, Denizli İhracatçılar Birliği, KOSGEB	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X
20	Yatırımlarda devlet yardımları (teşvikler) kapsamında orta-yüksek teknoloji yatırımlarının 4. Bölgeden desteklenmesine ilişkin tanıtımların yapılması, teşvik belgesi alınmasına	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katkı Değerli Ürün Üretilmemesi)	GEKA	Denizli Sanayi Odası	0	Aralık 2017	Tamamlandı (3 firmanın yatırım teşvik belgesi alması sağlandı)	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	yönelik bilgilendirme ve danışmanlık faaliyetlerinin yürütülmesi							
21	Tekstil sektörüne yönelik Ar-Ge Merkezi'nin kurulması için Avrupa Birliği fonlarından yararlanılmak üzere proje hazırlanması	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	GEKA	Denizli OSB, Denizli Ticaret Odası, Denizli Sanayi Odası, Denizli İhracatçılar Birliği, Pamukkale Teknokent, Pamukkale Üniversitesi	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X
22	Denizli koşullarına uygun, yüksek nitelikli, yeni ve stratejik sektörlerin analiz edilmesi, analiz sonuçlarının tanıtılacağı ve tartışılabileceği bir çalıştay organize edilmesi	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Sanayi Odası	DESiAD, DSO, GEKA	50.000	Mayıs 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
23	Ürünlerin sağlıklı ve güvenli depolanmaları, analiz edilmeleri, yıl boyu satış imkanı sunulması için lisanslı depo, yetkili sınıflandırıcı ve Ar-Ge laboratuvarı ile borsaya tabi ürünlerin satıldığı satış salonunu içeren bir yapının kurulmasına yönelik AB fonu alınması kapsamında proje hazırlanması	Tarımsal Potansiyelin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Denizli Ticaret Borsası	Ziraat Odaları	50.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X
24	Katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimi, iyi tarım uygulamaları ve işlenmesine yönelik	Tarımsal Potansiyelin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Denizli Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Denizli Ticaret Borsası, Ziraat Odaları, TKDK	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	bilgilendirme, farkındalığı yükseltme, destekleri tanıtmaya yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesi (3 adet)							
25	Tıbbi aromatik bitki yetiştirilmesi ve işlenmesinin yaygınlaştırılmasına yönelik örnek bir fizibilite çalışmasının gerçekleştirilmesi	Tarımsal Potansiyelin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Denizli Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Denizli Ticaret Borsası Ziraat Odaları, GEKA	150.000	Aralık 2017 (2018'e sarkabilir)	Tamamlanmadı (Devam ediyor)	2017 yılı eylem planında 2018 yılına sarkabileceği ifade edilen eylem kapsamında; fizibilite çalışması gerçekleştirilmemiştir.
26	Turizm faaliyetlerine yön verecek turizm stratejisinin hazırlanmasına yönelik çerçevenin belirlenmesi ile hizmet alımına	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	GEKA	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Pamukkale Üniversitesi, Yerel Yönetimler, Turizm Birlikleri, DENTUROD	150.000	Aralık 2017(2018 yılında sürdürülecek)	Tamamlandı	

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	ilişkin süreçlere dair hazırlıkların başlatılması							
27	Yabancı tur operatörleri, medya mensupları, köşe yazarlarının bölgede ağırlanması (2 adet)	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Yerel Yönetimler, GEKA, Turizm Birlikleri, DENTUROD	150.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X
28	Denizli’de yerel, kültürel ve tarihi değerlerin alternatif turizm potansiyelini harekete geçirmek üzere kullanılması ve korunmasına yönelik bir müze kurulması için ön hazırlık çalışmalarının başlatılması	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Yerel Yönetimler, Pamukkale Üniversitesi, Turizm Birlikleri	481.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
29	Özellikle yurtdışına yönelik etkinliklerde kullanmak, farklı platformlara ulaştırmak üzere alternatif turizm potansiyelini (tarihi, kültürel, doğal değerleri) tanıtıcı çalışmaların hazırlanması/hazırlatılması	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Yerel Yönetimler, PAÜ, GEKA DENTUROD	300.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X
30	Denizli İş ve Yatırım Ortamı başlıklı kitabın yabancı yatırımcı ve paydaşlara sunulmak üzere İngilizcesinin hazırlatılması	Alternatif turizm, sanayi, tarım sektörlerinde ilin tanıtımının çarpıcı, etkin ve istenilen düzeyde yapılmaması	GEKA		40.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X
31	İlin yatırım olanaklarının tanıtımına yönelik	Alternatif turizm, sanayi, tarım sektörlerinde ilin tanıtımının çarpıcı,	Denizli Ticaret Odası	Denizli Sanayi Odası, Denizli Ticaret Borsası, Denizli	150.000	Aralık 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
	girişimlerde bulunulması ve/veya ikili işbirliği etkinliklerinin yapılması/katılım sağlanması (2 adet)	etkin ve istenilen düzeyde yapılmaması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmajı)		İhracatçılar Birliği, Yerel Yönetimler, GEKA				
32	İmalat sanayinde faaliyet gösteren işletmelere yönelik firma bazlı etkinlik analizinin yaptırılması, sonuçların uygulamaya yönelik ilgili sektör temsilcileri ile paylaşılması için bir çalıştay organize edilmesi	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilememesi ve İldeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	Denizli Sanayi Odası	DESiAD, GEKA	55.000	Mayıs 2017	Tamamlandı	X

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı	Tamamlanma Durumu	Tamamlanmadı ise Gerekçe
33	Kurumların hizmet standartları, sürelerini içerecek şekilde iş süreçlerine ilişkin bilgileri internet sayfalarından güncel olarak duyurmaları	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilememesi ve ildeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	GEKA	Yatırımcılara Hizmet Veren İlgili Tüm Kurum/Kuruluşlar	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X
34	Yatırımcıların ve yatırımcılara hizmet sunan kurumların faydalanabileceği desteklere ilişkin bilgilendirici dokümanların hazırlanması ile bilgilendirme toplantı ve/veya ziyaretleri düzenlenmesi	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilememesi ve ildeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	GEKA	Denizli Ticaret Odası, Denizli Sanayi Odası, Denizli Ticaret Borsası, Denizli İhracatçılar Birliği, OSB'ler, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, KOSGEB	0	Aralık 2017	Tamamlandı	X

2.2. Tablo (2018 Yılı Eylemleri)

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
1	Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas OSB'nin % 70'i 2017 yılında tamamlanan altyapı çalışmalarının tamamlanması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Sarayköy TDİ OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bk.lığı	4.600.000,00. -	Kasım 2018
2	Kurulumuna ilişkin talebin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bildirildiği, Makine İhtisas OSB'ye ilişkin yer seçiminin netleştirilmesi ve süreçlerin hızlandırılması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Denizli Sanayi Odası	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	0	Aralık 2018
3	Deri İhtisas OSB'nin karma OSB olma sürecinin tamamlanarak farklı sektörlerdeki yatırımcılara açılması ve yatırımcılara yönelik tanıtım faaliyetleri	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Denizli Deri İhtisas ve Karma OSB Bölge Müdürlüğü	GEKA	20.000	Aralık 2018
4	Özellikle tarım, hayvancılık ve seracılık vb. yatırım alanlarına yönelik büyük ölçekli yatırımlar için arazi toplulaştırma çalışmalarının yapılması	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Tapu ve Kadastro İl Müdürlüğü		Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
5	İldeki ilgili sektörel ihtiyaçlar ve gelişme potansiyeli yüksek sektörlerle öncelik verilerek yatırıma uygun olan Hazine taşınmazlarının belirlenmesi ve ilan edilmesi	Yatırım Yeri Temini ve Altyapıya İlişkin Karşılaşılan Güçlükler	Denizli Defterdarlığı			Aralık 2018
6	2017 yılında hazırlık süreci ile bina tahsisi gerçekleştirilen antreponun Denizli OSB'de faaliyete geçirilmesi	Lojistik İmkânlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği	Denizli OSB Müdürlüğü		500.000	Aralık 2018
7	Denizli OSB'nin mevcut demiryolu hattına bağlanmasına yönelik girişimlerde bulunulması ve projenin hazırlanmaya başlanması	Lojistik İmkânlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği	Denizli OSB Müdürlüğü	TCDD 7. Bölge Müdürlüğü		Aralık 2018
8	Sanayi kuruluşlarının yoğunlaştığı Bozburun bölgesinin mevcut demiryoluna bağlanarak bir yükleme merkezi kurulmasına yönelik talebin TCDD yatırım planına alınması için girişimde bulunulması	Lojistik İmkânlar ve Ulaşım Seçeneklerinin Yetersizliği	Denizli Sanayi Odası	TCDD 3. Bölge Müdürlüğü		Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
9	Nitelikli iş gücü yetiştirmeye yönelik (girişimcilik, işbaşı, dış ticaret, yabancı dil vb.) eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinin yapılması (12 adet)	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	İŞKUR	PAÜ, İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Halk Eğitim Merkezleri), Denizli Sanayi Odası, Denizli Ticaret Odası, Esnaf ve Sanatkarlar Odası, DENİB, GEKA, KOSGEB, Özel Sektör		Aralık 2018
10	Pilot Uygulama şeklinde meslek lisesi öğrencilerine, meslek liselerinin özendirilmesi kapsamında burs, servis ve yemek verilmesi ile bu uygulamanın tanıtılması	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli OSB Müdürlüğü	Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü, DSO, DTO, DTB, DENİB	500.000	Ocak-Haziran (2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı 2. Dönemi) Eylül-Aralık (2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı 1. Dönemi)
11	Denizli OSB'de kalifiye ara eleman ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamak üzere Mesleki Eğitim Merkezi'nin kurulması için hazırlık çalışmalarının yürütülmesi	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli OSB Müdürlüğü			Aralık 2018 (2019'da devam edecek)
12	Meslek liselerinin ve meslek yüksekokullarının altyapısının iyileştirilmesi (2 adet)	Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler	Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü	PAÜ, Yerel Yönetimler,		Aralık 2018
13	Orta-yüksek teknoloji ile yeni	Orta ve Yüksek Teknolojinin	Pamukkale Teknokent	PAÜ, Denizli Bilim, Sanayi	30.000	Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	pazarlar bulunmasının geliştirilmesine katkı sağlamaya yönelik bilgilendirme toplantıları, demoday vb. etkinliklerinin organize edilmesi (2 adet)	Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)		ve Teknoloji İl Müdürlüğü, GEKA, DTO, DSO, DTB, DENİB, KOSGEB		
14	Firmaların yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılımının sağlanması (35 firma)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Ticaret Odası	Pamukkale Teknokent, GEKA, DSO, DTB, DENİB, KOSGEB		Aralık 2018
15	Destek mekanizmalarının tanıtımına ve farkındalığın oluşturulmasına ilişkin firma ziyaretlerinin yapılması (35 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	GEKA, Pamukkale Teknokent, KOSGEB, TKDK, TSE	0	Aralık 2018
16	Denizli'deki işletmelerin bünyesinde Ar-Ge Merkezi kurulması (2 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Pamukkale Teknokent, Özel Sektör		Aralık 2018
17	İşletmelerin bünyesinde Tasarım Merkezlerinin kurulması (8 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Pamukkale Teknokent, Özel Sektör		Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
18	Üniversite-Sanayi işbirliğinin geliştirilmesi kapsamında TTO'larda kontratlı AR-GE projelerinin yapılması (10 adet)	Orta ve Yüksek Teknolojinin Geliştirilmesi ile Yeni Pazarlar Bulunmasına İlişkin Sorunlar (Katma Değerli Ürün Üretilmemesi)	Teknokent	Pamukkale Üniversitesi, Özel Sektör, Girişimci	0	Aralık 2018
19	Altyapı çalışmaları tamamlandıktan sonra Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin yatırımlara yönelik tanıtımı, sera parsellerinin satışa çıkarılması ve OSB'ye yatırımcı çekilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi	Tarımsal Potansiyelinin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı		Aralık 2018
20	Katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimi, iyi tarım uygulamaları ve işlenmesine yönelik bilgilendirme, farkındalığı yükseltme, destekleri tanıtma amacıyla etkinliklerin gerçekleştirilmesi (35 adet)	Tarımsal Potansiyelinin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Denizli Ticaret Borsası, Ziraat Odaları, TKDK	0	Aralık 2018
21	İlde belirlenecek potansiyeli olan bir kooperatifin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve pazar bulunmasına	Tarımsal Potansiyelinin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	GEKA	Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Denizli Ticaret Borsası, Ziraat Odaları, TKDK	150.000	Aralık 2018 (2019'a sarkabilir)

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	yönelik mentörlük hizmetinin alınmasının sağlanması (1 adet)					
22	Tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği, işlenmesi ile potansiyelin geliştirilmesine katkı sağlamaya yönelik tanıtım etkinliği yapılması (1 adet)	Tarımsal Potansiyelin İstenilen Düzeyde Harekete Geçirilememesi	Pamukkale Belediyesi	Pamukkale Üniversitesi, Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü, Denizli Ticaret Odası, Denizli Ticaret Borsası, Ziraat Odası	50.000	Aralık 2008
23	Ürünlerin sağlıklı ve güvenli depolanmaları için Tavas ve/veya Denizli Merkez'de lisanslı depo kurulması için proje hazırlığına ilişkin süreçlerin yürütülmesi	Tarımsal Potansiyelin istenilen düzeyde harekete geçirilmesi	Denizli Ticaret Borsası	Ziraat Odaları		Aralık 2018
24	Denizli'nin bitkisel üretim değerinin yükseltilmesine ve tarımsal ekonominin güçlendirilmesine yönelik belirlenen alanda proje yürütülmesi. (tarıma dayalı sanayide önemli hammaddeleri olan nohut ve/veya cevize yönelik)	Tarımsal Potansiyelin istenilen düzeyde harekete geçirilmesi	Denizli Ticaret Borsası	Orman Bölge Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Denizli Büyükşehir Belediyesi, İŞKUR, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Md.lüğü		Aralık 2018)
25	Pamukkale'nin markalaşmasını sağlayacak uluslararası bir	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Pamukkale Belediyesi		560.000	Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	tanıtım, tasarım ve strateji belirleme çalışmasını içeren Pamukkale Şehri Markalaşma Projesinin hazırlanması/hazırlatılması.					
26	Yerli/Yabancı tur operatörleri, acenta, medya mensupları, köşe yazarları vb. bölgede ağırlanması. (2 adet)	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	GEKA, Denizli Büyükşehir Bld., Pamukkale Belediyesi, Merkezefendi Bld., Yerel Turizm İşletmecileri, Turizm Birlikleri, DENTUROD	Toplam: 71.000 (21.000 (Pamukkale Belediyesi) 50.000 TL (GEKA))	Aralık 2018
27	Yerli ve yabancı turistlerin geceleme oranının artmasına ve alternatif turizm potansiyelinin harekete geçirilmesine katkı sağlayabilecek projelerin hazırlanması ve/veya yürütülmesi. (3 adet) (Karahayıt Kent Ormanı, Spor Kompleksi veya bisiklet güzergâhları oluşturulması ve/veya antik kentlere yönelik projeler)	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Pamukkale Belediyesi, Merkezefendi Bld.	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, GEKA, Denizli GHSİM, PAÜ, Turizm Birlikleri, DENTUROD	Toplam: 4.250.000 (3.500.000 (Pamukkale Bld.) 750.000 (Merkezefendi Bld.)	Aralık 2018
28	Pamukkale-Hierapolis Antik Kenti karşısında	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince	Pamukkale Belediyesi	-	3.500.000	Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	Pamukkale Belediyesi Turizm Kompleksinin kurulmasına yönelik hazırlık çalışmalarının yürütülmesi	Kullanılmaması				
29	Özellikle yurtdışına yönelik etkinliklerde kullanmak, farklı platformlara ulaştırmak üzere, tarihi, kültürel, doğal değerler ile destinasyonları tanıtıcı kitapçık, broşür, turizm haritalarının vb. hazırlanması/ hazırlanması (2 adet)	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Denizli Büyükşehir Bld., Pamukkale Belediyesi, Merkezefendi Bld., PAÜ, GEKA, DENTUROD	Toplam: 208.000 (50.000 (Pamukkale Belediyesi) 58.000 (Kültür ve Turizm Müdürlüğü) 100.000 (GEKA))	Aralık 2018
30	Alternatif Turizm Envanteri oluşturulması ve geliştirilecek öncelikli mekânsal alanların belirlenmesine yönelik hazırlıkların başlatılması	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	GEKA	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, PAÜ, Yerel Yönetimler, Turizm Birlikleri, DENTUROD	90.000	Aralık 2018
31	Denizli il merkezinde müze kurulmasına yönelik projelendirme çalışmalarının yürütülmesi	Alternatif Turizm Potansiyelinin Yeterince Kullanılmaması	Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Denizli Müze Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, PAÜ, Turizm Birlikleri	481.000 (2007 yılı ayrılan bütçe)	Aralık 2018 (2019 yılında da devam edecektir.)
32	İlin yatırım olanaklarının tanıtımına yönelik	Alternatif turizm, sanayi, tarım, sağlık sektörlerinde	Denizli Ticaret Odası	Denizli Büyükşehir Beld., Pamukkale	Toplam: 150.000	Ağustos 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	girişimlerde bulunulması ve/veya ikili işbirliği etkinliklerinin yapılması veya katılım sağlanması (3 adet)	ilin tanıtımının çarpıcı, etkin ve istenilen düzeyde yapılmaması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmajı)		Bld., Merkezfendi Bld., GEKA, DSO, DTB, DENİB, Pamukkale Teknokent,		
33	İlin sektörel tanıtımına yönelik firmaların, üretici/yatırımcıların yurt içi ve dışı fuarlara katılımının sağlanması (3 adet)	Alternatif Turizm, Sanayi, Tarım, Sağlık Sektörlerinde İlin Tanıtımının Çarpıcı, Etkin ve İstenilen Düzeyde Yapılmaması (İlin Yatırım Olanakları Açısından İmajı)	Denizli Ticaret Odası	Pamukkale Teknokent, GEKA, Gıda, Tarım ve Hayvanlık İl Md.lüğü, DTO, DSO, DTB, DENİB, KOSGEB	180.000	Aralık 2018
34	Yatırımcı, girişimci ve/veya yatırımcılara hizmet sunan kurumların faydalanabileceği desteklere ilişkin bilgilendirici dokümanların hazırlanması (2 adet)	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilmemesi ve Denizli'deki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	GEKA	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, DTO, DSO, DTB, DENİB, OSB'ler, İŞKUR, TKDK, KOSGEB, Yerel Yönetimler	50.000	Aralık 2018
35	İlin yatırım olanaklarının tanıtımına yönelik çeşitli sektörlerde yatırımcıların koordineli ağırlanması (1 adet)	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilmemesi ve Denizli'deki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	GEKA	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, DTO, DSO, DTB, DENİB, OSB'ler, İŞKUR, TKDK, KOSGEB, Yerel Yönetimler		Aralık 2018
36	Faaliyette bulunan mevcut işletmelerin üretim verimliliğinin artırılması ile iş fikrine sahip olan girişimcilerin iş kurmalarına yönelik	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilmemesi ve Denizli'deki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	Denizli Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,	DTO, DSO, DTB, DENİB, GEKA, OSB'ler, İŞKUR, TKDK, KOSGEB	0	Aralık 2018

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu (Koordinatör) Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	devlet hibe ve teşvik programlarının tanıtımına ilişkin il/ilçe merkezlerinde bilgilendirme konferansları düzenlenmesi (2 adet)	İhtiyacı				
37	Kurumların hizmet standartları, sürelerini içerecek şekilde iş süreçlerine ilişkin bilgileri internet sayfalarından güncel olarak duyurmaları	Yatırımcıların Tek Elden Ortak Vizyon ile Yönlendirilemesi ve İldeki Kurumsal Kapasitenin İyileştirilmesi İhtiyacı	GEKA	Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Denizli Defterdarlığı, Yerel Yönetimler, DTO, DSO, DTB, DENİB, OSB'ler, TKDK, KOSGEB	0	Aralık 2018